

USİAD

YIL : 16
SAYI: 87
AĞUSTOS 2015

BİLDİREN

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ'NİN YAYIN ORGANIDIR

EKONOMİK KRİZDE YÖNETİM NASIL YAPILMALI

KIRMIZI ET NEDEN BU KADAR PAHALI

E-FATURA ve E-DEFTER

çözümlerini sunar

SAP, ORACLE, AXAPTA

EM Yönetim ve Danışmanlık
İşbirliği ile geliştirilmiştir.

i-GATE

efatura@vbt.com.tr

0-216-5776921

- Gelir İdaresi Başkanlığı sistemleri ile entegre çalışır.
- SAP, Oracle ve Microsoft'un ERP çözümleri ile entegre çalışır.
- Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yayınlanan tebliğler, Vergi Usul Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri ile uyumludur.

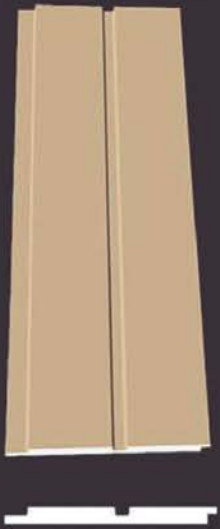
MEVZUAT:2011 YILI CİROLARI BELİRLENEN SINIRLARI AŞAN MÜKELLEFLERİN MUTLAK SURETLE - Elektronik fatura uygulamasına; 2013 takvim yılı (1/9/2013 tarihi itibariyle Gelir İdaresi Başkanlığı'na başvurulması gerekmektedir.)- Elektronik defter uygulamasına; ise 2014 takvim yılı (Elektronik defter yazılımlarını kendi geliştiren mükelleflerin 1/9/2014 tarihi itibariyle elektronik defter test süreçlerini başarı ile tamamlamış olmaları gerekmektedir.)

"Güvenli teknik çözümler"

Endüstriyel tesislere ait ısı santralleri ve mekanik uygulamaları,
tesis kurma, planlama, proje yapım etüd ve fizibilite konularında faaliyet gösteren **PETEK İNŞAAT**,
25 yıllık tecrübesi, uzman kadrosu ile teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek
çalışmalarını sürdürecektir.

SD 110
50 x 4 x 200 cm

SD 130
50 x 4 x 200 cm

SD 150
50 x 4 x 200 cm

SD 120
50 x 4 x 200 cm

SD 140
50 x 4 x 200 cm

SD 160
50 x 4 x 200 cm

DIŞ CEPHE KAPLAMALARI

Yapılarınızın en iyi, en güvenilir dostu:
Sırf moda diye, dış etkenler dayanıksız ve pahalı kaplamalar, binanızın genel dokusu ile bir bütünlük sağlamıyor ise paranızı sakoğa atmış olursunuz.

Peki nedir bu inceelikler...
Ulaő Polistren'in dış cephe kaplama malzemeleri binalarınıza görsel mükemeliğe ve dış etkenlere en dayanıklı malzeme olmasının yanısıra benzer ürünlere göre daha ekonomiktir.

Yıl: 16 Sayı: 86 AĞUSTOS 2015
E-dergimiz ayda bir yayımlanmaktadır
Yaygın süreli yayın

ISSN 1304-0464

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI
DERNEĞİ

ADINA SAHİBİ:
Biol BAŞARAN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Samim UYKUSEVEN

Genel Yayın Yönetmeni
Şenol ÇARIK

Görsel Yönetmen
Güney YILMAZ

Bildiren Yönetim Yeri:
USİAD Genel Merkez:
Görsel Mah. 28 Nisan Cad. Evim
İş Merkezi No: 19 D: 36
Kağıthane-İstanbul
Tel: (0 212) 217 36 48
Faks: (0 212) 217 36 50
e-posta: iletisim@usiad.net
bilgi@usiad.net
www.usiad.net

Danışma Kurulu: (Alfabetik Sırayla)
Doç. Dr. Barış Doster
Prof. Dr. Emin Gürses
Prof. Dr. Eren Omay
Prof. Dr. Erol Manisalı
Prof. Dr. Gülten Kazgan
Prof. Dr. İ. Yaşar Hacısalihoğlu
Mete Akyol
Murteza Çelikel
Şefik Soyuyüce
Prof. Dr. Şükrü Sina Gürel

Prof. Dr. Alpaslan Işıklı
Prof. Dr. İ. Reşat Özkan
Dr. Necip Hablemitoğlu
Cevdet İnci
Onursal Başkan:
Kemal Özden

USİAD Denizli Şube:
Stak Cad. No: 29 K: 6
Tel-Faks: (0 258) 264 27 28

USİAD İzmir Girişim Kurulu:
5709 Sk. No: 37 Karabağlar
Tel ve Faks: (0 232) 253 10 08
E-posta: tbayir@as-el.com.tr

Dergimize gönderilecek yazılar e-posta ile
iki sayfayı geçmeyecek şekilde
gönderilmelidir. Yazılardan yazarlar, reklam-
lardan firmalar sorumludur. Kaynak gösterilerek
alıntı yapılabilir.

11

HABER

İş Dünyası Uyardı: Türkiye
Yangın Yerine Döndü!

13

HABER

TZOB Uyardı: Aracının kârı
fahiş!

26

MAKALE

Prof. Dr. Cihan DURA

PARA HER ŞEY DEMEK
DEĞİLDİR

14

MAKALE

Bartu SORAL

Yunanistan üzerine...
AVRO SİSTEMİ
SÜRDÜRÜLEMEZ!

18

MAKALE

Mahfi EĞİLMEZ

Yapısal Reformlar Niçin Kolay
Yapılamaz

28

HABER

Türkiye, OVP (Orta Vadeli
Program)'den uzaklaştı

12

ET VE SÜT ÜRÜNLERİ FİYATLARI NEDEN ARTIYOR

Kendi malını kullan

Kendi ülkeni zengin et

Biz ithal mallar kullandıkça, bize mal satan ülkenin üretimi, kalitesi, verimi ve kârı artıyor; kendi üretimimiz ise düşüyor. Onlar, bizim paralarımızla kendi insanlarına daha iyi sağlık ve eğitim hizmeti, daha bakımlı kentler, daha konforlu bir yaşam sağlıyor. Bizim ülkemizde üretimin ve kazancın azalması ise, yaşam koşullarımızın her gün daha da kötüye gitmesi demektir.

USİAD

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Mustafa PAMUKOĞLU

EKONOMİK KRİZDE YÖNETİM NASIL YAPILMALI

Ülkemiz 2001 krizinden sonra neoliberal politikalarla AKP himayesinde devam etti. Küresel likidite bolluğu nedeniyle sıcak paranın ülkemize çağlayanlar gibi gelmesi ve kolay dış borç bulabilmemiz neoliberal ekonomik politikasının aslında bizim gibi yükselen ekonomilerde sorun yaratacağını kimsenin hissetmemesini sağladı.

Yıllarca düşük kur-yüksek faiz para politikası ile sıcak paracılar bizi iliklerimize kadar sömürdü. Cari açık veren bir ülke olarak korkmamız gerekirken likidite bolluğu nedeniyle cari açığı çevirebildik. Hatta cari açığın düzeyinden ziyade GSYH'ye oranının önemli olduğunu ortaya getirdik. Üreteceğimiz

ara malını ithal ettik. Katma değer yaratan üretim yapısı için gerekli yapısal dönüşümü de gerçekleştiremedik.

Ezcümle tüketime dayalı canlı bir ekonomi ve inşaat sektöründeki dinamizm bizim yanılmamıza sebep oldu. Aslında bunun böyle devam etmeyeceğini küresel likidite daralmasında ekonomimizin darboğaza gireceğini gerçekçi birçok ekonomist ve maliyeci sürekli haykırdı.

Haykıranlar doğruyu söyledikleri halde "felâket tellalı" olarak dokuz köyden kovuldular. Ama artık deniz bitti. Her şey sırtmış durumda. Son 1 yıldır ekonomimiz iki kez ciddi kalp krizi geçirdi. Doktorlar ameliyat şart diyorlar. Âmâ hasta sahipleri ilaç

tedavisinde ısrar ediyorlar. Oysa üçüncü bir kalp krizinin çok kritik olduğunu hepimiz biliyoruz.

Ülke ekonomisi ağır hasta ve üçüncü kriz riski içinde iken ekonomide yer alan herkese uyarılarımız var.

Bu uyarılarımız ve önerilerimiz kendi deneyimlerimiz ve düşüncelerimizdir. Bu önerilerimizin resmi yatırım danışmanlığı gibi kabul edilmemesini diliyoruz. Çünkü SPK bazen ekonomiyi etkileyen uyarılarda bulunanların canına ot tikiyor.

ŞİRKETLERE UYARILARIMIZ

1.Doları artık 2,90-3,0 bandına düşünerek hesap kitap yapın. Dolar kuru bu bandın altında kalsa bile siz ihtiyatlı davranmış olursunuz.

2.FED faiz artışı yapmadan önce net döviz pozisyonunuzu düzeltin. Döviz açığınız varsa döviz kredisi limiti tahsis edin veya döviz ihtiyat fonu yaratın.

3. Süresi tamamlanmış yatırım teşvik belgelerinizin kapanışını yapın. Yeni teşvik belgesi almayın ve döviz taahhüdüne girmeyin. Mevcut döviz taahhütlerinizi mümkün ölçüde azaltın.

4.Vadeli ithalat borçlarınızı vadesini beklemeden ödeyin; tercih öz kaynağınızla. Yeterli değilse uzun vadeli kredi olarak yani dış borcu iç borca çevirerek ithalat hesabınızı

kapatın. Alacağınız kredi faizi ile kur riskini karşılaştırmayı büyük borçlar için yapabilirsiniz. Ama orta ve küçük tutarlı ithalat borçlarınızı kapatmanızı tavsiye ediyoruz. Kredi almak mümkün değilse forward sözleşmesi yapın.

5.İhracat ve ithalatını farklı dövizlerden ise forward sözleşmeleri ile riski azaltabilirsiniz.

6.İhracat alacaklarınızı sıkı takip edin. Eğer riskli ülkeden ise bu ülkeye alacak takibi için sık sık gidin. Bu alacaklarınız için teminat veya belge almaya çalışın. Bu belgeler yarın öbür gün alacağınızı zarar yazmanızın hukuki ve maddi temeli olacaktır.

7.Birden fazla ertelenen çekler alacağın tahsilinde tehlike arz ettiğini gösterir. Hemen gereken tedbir alın.

8.Mal ve hizmet aldığınız satıcılara mümkün mertebe müşteri çeki verin. Kendi

çekinizi vermeyin.

9.Kısa vadeli banka kredilerini olanağınız varsa şimdiden uzun vadeli hale getirmeye çalışın.

10.Portföy analizi yaparak kâr merkezlerinizden zarar eden ve katkı sunmayan satış noktalarını kapatın veya küçültün. Özellikle tekstilde satış mağazalarında zarar eden mağazaların gözünün yaşına bakmadan kapatın.

11.Yabancı ortaklarınızın motivasyonunun bozulmasını temin edici bazı hamleler yapmalısınız.

12.Yurt dışı iştirakleriniz zarar yaratıyorsa ortaklık paylarınızı elden çıkarın.

13.Masraflarınızı mümkün olduğunca azaltın. Gereksiz bir sürü gider merkezlerini kapatın.Herkuruşunhesabını yapın. İkramlarınızda bile dikkatli olun. Yani maliyetleri aşağı çekin ve bu konuda çok cimri davranın.

14.İki tekneniz varsa birini satın. İki lüks otomobiliniz varsa birini elden çıkarın.

15.Şirket merkeziniz ile çalışanların ikamet ettikleri yerler arasında uzak bir mesafe varsa ve bu taşımacılık maliyetinizi artırıyorsa adresinizi daha aza masraf yaratacak bir yere taşıyın.

16.Stoktaki mallarınızı istediğiniz fiyattan olmazsa bile zarar ettirmeyecek bir fiyattan elden çıkartın. Mümkün mertebe ihtiyat stoku dışında stoğa mal yapmayın.

17.Hatır çek uygulamanız varsa, hemen sonlandırın. Verdiğiniz ve aldığınız hatır çeklerini bankalardan ve diğer finans kurumlarından çekin.

18.3 yıllık risk yönetim projeksiyonu yapın.

19. Şirketlerinizin markası, şirket değeri ve taşınmazların değerini SPK'dan lisanslı değerlendirme kuruluşlarına

değerlendirtin.

20. Her hafta mali bünye değerlendirme toplantısı yapın. Nakit akışınızı, bütçenizi personelinizle birlikte inceleyin. Elemanlarınızın matematiğine ve söylediklerini bakarak şirketi yönetmeyin. Şirketin hesap kitabına biraz daha fazla girin. Sorgulayın.

21. Şirket elemanlarının eli taşın altında değildir. Onlar sadece işlerini kaybederler. Siz her şeyiniz kaybedersiniz. Bu nedenle kriz dönemlerinde mutlaka hesap kitap, maliyetler, satış, fiyat her şeye burnunuzu sokun. Ayakta çek ve senet imzalamayın. Finans uzmanınızın "efendim kredi almamız şart" sözüne ihtiyatla yaklaşın. Deliler gibi çek kesmeyin.

ALACAK ZORLAMASINDA İSENİZ!

Eğer borçlarınız nakit akışında ödenemez halde ise, borcu borçla ödüyorsanız, ciroları artırırım, diye güvenip iddialı olmadan şunları yapabilirsiniz.

1. Serbest duran şahsi

taşınmaz varlıklarınızın gelecek değerine tamah etmeden yani eldeki kuş, gelecekteki iki kuştan daha iyidir, deyip satın ve borçlarınızı kapatın.

2. Şirketin borçlarına kaynak olacak mal varlığınız yoksa hukukçularınız ve mali müşavirleriniz ile "iflas erteleme dosyası" hazırlayın. İflas ertelemenin yarar ve zararlarını ölçün. Alacaklıların aşırı zorlamasındaysanız, bunu ciddi ciddi düşünün.

3. Borçları ödemekte zorlanıyorsanız çekleri ve ödemelerinizi sürekli erteleme yoluna gitmeyin. Alacaklılarla görüşerek borçlarınızı yapılandırın Alacaklılarınızı bir kere rahatsız edin.

4. Çok borcunuz varsa iş adamı olarak harcamalarınıza ve yaşantınıza dikkat edin. Lüks yaşamınızdan sade yaşama dönün. Keyif ve zevk harcamalarınızı kısın. Bunları yapın ki alacaklılar size kolaylık sağlasınlar. Yoksa "benim paramla adam keyif yapıyor" dedi kodusu piyasada yayılırsa yandınız.

5. Alacaklılarınızı oyalamayın. Telefonlarına çıkın.

Kaçmayın. Sorunlardan kaçmayın. Alacaklılarınıza gerçeği söyleyin.

AILELERE VE BİREYLERE ÖNERİLERİMİZ

1. Kredi kartlarınızı gerekli olmadıkça kullanmayın. Kredi kartlarının asgarisini ödeme alışkanlığından kendinizi kurtarmaya çalışın. Kredi kartlarını ödeme aracı olarak kullanma alışkanlığı kazanın

2. Arabanızı 5 yıl geçmedikçe değiştirmeyin. Taşıt kredisinin büyümesine kapılmayın.

3. Eviniz varsa, yatırım amaçlı paranız varsa ikinci, üçüncü gayrimenkul alın. Kredi alarak 10 yılınızın gelirlerini ipotek etmeyin.

4. Evde gereksiz su, elektrik kullanımına son verin. Verimsiz olan ve masraf yaratan tesisat ve teçhizatlarınızı onarın veya yenileyin.

5. Vur patlasın, çal oynasın eğlence anlayışına biraz ara verelim.

6. Giderlerinizde tasarrufa gidin. Lüks harcamalarınızı, gereksiz masraflarınızı yok edin.

7. Arabayla saatlerce trafiğin çilesini çekerek, sağlığınıza ve paranızdan olma pahasına tatil yapmayın. Yakın bir yere giderek kailenizin geleceğinin planlarını yapın. Kitap okuyun. İstanbul'dan çıkıp 4 günlüğüne Bodrum'a gidip telef olmayın.

8. Şehir içi ulaşımında arabayı artık terkedin. Gerekli olmadıkça denizin keyfini yaşamak üzere deniz

araçlarını kullanın.

9.Boğazın güzelliği yerine telefona kilitlenip faturalarınızı kabartmayın ve sağlığınıza zarar vermeyin.

10.Olanaklarınız elverdiği ölçüde dost edinin; yani altın alın.

11.Tüm ülkelere sorumlu yurttaşlar olduğumuzu göstererek bizim hakkımızda yapacakları kötü planlarda caydırıcı olalım. İcat yapmayan ama cep telefonu kullanımında dereceye giren ülke vatandaşı olmak yerine okuyan, tasarruf yapan ve sorumluluk bilinci ile ülke kaynaklarını kullanan vatandaşı olalım.

BÜYÜK SERMAYEYE

Ülkemiz parçalanmak ve iç savaşa girmeye tehdidi altında iken varlığınızın ve paranızın hiçbir önemi yok. Benim vatanım para kazandığım bölgedir, demeden bu ülkeye artık sahip çıkın veya daha fazla sahip çıkın. Ekonomide heyecan yaratın ve ekonomi ile ilgili artık gerçekleri söyleyin.

1.Yurt dışında lobi yapın. Ülkemizi savunun.

2.Ülkeyi yönetenlerden korkmayın. Korkmamak için tam vergi ödeyin. Kayıt dışı işler yapmayın.

3.Ülkeyi yönetenlere gerçekleri söyleyin.Onların hoşlanacakları şeyleri değil, ülkemizin çıkarları yönünde inandıklarınızı samimi olarak söyleyin.

4.Ülkemizin sıcak para ile dış borçla finanse edilen bir tüketim ekonomisi yapısı ile gelişmiş ekonomi olunamayacağı hususunda ikna edici olmadaki siz öncü olun. Katma değer yaratmamız gereken bir ekonomi gerektiğini hepimize siz söyleyin.

5.Milli ekonomi ve üretim ekonomisinin size zararı olmayacağını farkında olun. Sizlerin yaratacağı katma değer ile bu ülke kalkınacak.

EKONOMİ UZMANLARINA

İster profesör olun, isterse finans analisti, ekonomist, maliyeci ne olursanız olun; lütfen ekonomiyi günlük göstergelere göre iyi, kötü göstermekten artık vazgeçin. Büyük resmi bize gösterin. Borçlanmanın akıllı mı yoksa riskli borçlanma olduğunu ekonomiyi yönetenlere siz gösterin. Küresel ekonomi gerçeklerden uzaklaşmayın; âmâ milli bir ekonomi-

nin de bu gerçeklere tezat oluşturmayacağını da kabul edin.

- Cari açık azaldı, bu iyiye işaret,
- İhracat arttı, aman ne güzel,
- IMF'ye borç bitti, borç riskimiz azaldı, ne büyük başarı,
- Ülkemiz 17.büyük ekonomi, biz dağları deviririz,
- Yabancıların her tarafı satın alıyorsa, bu bir ekonomik gerçekliktir, ne önemi var,
- A bakın, Moody's notunuz negatiften pozitifte çıkardı, artık karada ve denizde bize ölüm yok,

Demeyin. Ne olursunuz, ekonomiktörlerine gerçekleride söyleyin. Felâket tellâli olun, demiyorum. Âmâ hayal taciri de olmayın. Bizi bulutlarda gezdirmeyin.

Sevgili okuyucular, yılların biriktirdiği deneyimlerden size bir demet sunduk.

Haddimizi aştıysak lütfen bağışlayın. Her şeyi sizlerin ve ülkemizin faydasına düşünme işgüzarlığı sayın. Uyarılarımızı ve önerilerimizi dikkate alıp almakta da özgürsünüz. Biz inandığımız doğruları söyledik...

İş Dünyası Uyardı: Türkiye Yangın Yerine Döndü!

yatırımcı çekilemediğine dikkat çekerek, “Yatırımın güvencesi olmadığı için yabancılar Türkiye’ye girmek istemiyor. Diğer taraftan turizm son yaşanan olaylardan dolayı ciddi anlamda etkilendi. İzmir’e gelen turist % 50 azaldı. Genel olarak bakıldığında Amerikalı, Yunan ve Japon turistler arasında iptaller çok fazla arttı. Rus turist girişi % 50 azaldı. Turizm bu tip olumsuz gelişmelerden ilk etkilenen ve en geç toparlanabilen sektördür. Bazı durumlarda bu yılları bulabiliyor” diye konuştu.

İşadamı Oğuz Özkardeş ise, erken seçim olasılığının güçlü olduğunu ve bu durumu dünyanın sonu olarak görmemek gerektiğini ifade ederek, “Erken seçim ülkemiz ve ekonomimiz için kayıptır. Ancak bu olasılığı da gözönüne alıp bu senaryo için hazırlıklı olmalıyız” diye konuştu.

İşadamı Bülent Akgerman ise, AKP milletvekillerinden koalisyon isteyenlerin çoğunlukta olduğuna vurgu yaparak CHP’nin de bazı ödünler vererek koalisyon kurmaya istekli olduğunun altını çizdi.

İşadamı Şükrü Ünlütürk de, ülkenin adeta yangın yerine döndüğünü üzümlerle gözlemlediklerini vurgulayarak, “Ülkenin hükümete kalmaya tahammülü kalmadı. Ciddi ekonomik kriz bekliyoruz. Türkiye artık yatırım yapılmaz bir ülke haline geliyor. Eylül ayında FED’in faiz arttırımı ciddi ekonomik kriz yaratacak. En iyimser ihtimalle bu yıl Türkiye’nin % 2 büyümesi bekleniyor. Bu kötü bir sinyal. İşsizlik de giderek artıyor. Son 3 senedir büyümede özel sektör yatırımlarının payı % sıfır. Bu maalesef ekonominin gidişatı için kötü bir gösterge. Hukukun üstünlüğünün gerçek anlamda yaşandığı, demokratik ve vesayet altında olmayan bir meclisin oluşmasını diliyorum” diye konuştu.

Hükümetin üretime odaklanmasının da istendiği toplantıda, “İvedilikle yeni bir sanayi-üretim sürecinin ve heyecanının hayata geçirilmesine ihtiyacımız vardır. Çünkü üretim yoksa kalkınmak hayaldir. Bizler her platformda uzun zamandır yapısal reformların önemine vurgu yaparak, yapılması gerekenleri alt alta yazarak paylaştık. IMF de açıkladığı son raporunda; ekonomiye ilişkin dengesizliklerin riskleri artırarak, büyüme potansiyelini sınırladığına dikkat çekmiş ve dikkatlice sıralanmış makroekonomik politikalar ve yapısal reformlar yapılması gerektiğini altı çizilmiştir” denildi.

İş Dünyası Uyardı: Türkiye Yangın Yerine Döndü!

Gündemdeki siyasi ve ekonomik konuların tartışıldığı EGİAD Danışma Kurulu 13. Yönetim Dönemi ikinci toplantısı gerçekleştirildi. Ender Yorgancılar başkanlığında toplanan kurulda, Türkiye gündemine ilişkin sorunlar masaya yatırılarak, iş dünyasının değerlendirmeleri ve önerileri alındı.

EGİAD Danışma Kurulu ve EBSO Başkanı Ender Yorgancılar, EGİAD Başkanı Seda Kaya, EGİAD Danışma Kurulu önceki Başkanı Uğur Barkan, EGİAD Danışma Kurulu Başkan Yardımcısı Oğuz Özkardeş, EGİAD Geçmiş Dönem Yönetim Kurulu Başkanları Cüneyt Karagülle, Bülent Akgerman, Temel Aycan Şen, Yaşar Holding Yönetim Kurulu Başkanı İdil Yiğitbaşı, Yaşar Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. M. Cemali Dinçer, Sun Tekstil Yönetim Kurulu Başkanı Şükrü Ünlütürk, EGİAD Danışma Kurulu Üyeleri Nazif Ulusoy, Yiğit Tatış, Özgür Mineliler, Varol Kargioğlu, Halil Nadas, Tamer Ustaoglu, Emre Atalay, Levent Atay, Deniz Sivri ve EGİAD Yönetim Kurulu üyeleri katıldı.

“HÜKÜMETİN KURULAMAMASININ TÜRKİYE’Yİ ÇIKMAZA SOKTU”

EGİAD Başkanı Seda Kaya’nın, 13. dönem faaliyet ve projelerine ilişkin sunumu ile başlayan toplantıya, Türkiye’nin son zamanlarda yaşadığı olaylar damgasını vurdu. EGİAD Danışma Kurulu toplantısında son günlerde yeniden tırmanma eğilimi gösteren terör olayları ve ekonomideki gelişmeler masaya yatırıldı. EGİAD Danışma Kurulu ve EBSO Başkanı Ender Yorgancılar toplantının açılışında yaptığı konuşmada Suruç saldırısı ile başlayan terörist saldırıların artarak ask erimize ve polisimize yönelik kalleş pusular ve sokak eşkıyalarının eylemleriyle kaygı verici bir boyuta ulaştığını belirtti. Yorgancılar, konuşmasında son günler-

de yaşanan terör olaylarına değindi. “Biz bugün ekonomiyi, kalkınmayı, 2023 hedeflerini konuşmamız gerekirken bambaşka bir ortamdayız” diyen Yorgancılar, seçimin üzerinden uzun bir süre geçmesine rağmen hala hükümetin kurulamamasının Türkiye’yi çıkmaza soktuğunu dile getirdi.

Hükümet’in 17 Ağustos tarihine kadar kurulması gerektiğini vurgulayan Ender Yorgancılar, aksi takdirde, seçmen listeleri yenilenmezse Ekim sonu, yenilenirse Kasım sonunda erken seçimin kaçınılmaz olduğunu ifade ederek, “Bu durumda Meclisin oluşması da Ocak ayını bulacak. Sonuç olarak 2015 yılı heba olacak. Türkiye yine kaybedecek. İŞİD, PYD ve PKK sorunlarına baktığımızda İŞİD operasyonlarında yalnız olmadığımızı görüyoruz. NATO ve AB yanımızda görünüyor. Ancak PKK ile mücadelede yalnızız. Anlaşılır gibi değil. Türkiye bu mücadelelerde akıllı bir politika yürütmeli, dikkatli davranmalı. Baktığımızda sorunların temelinin işsizliğe dayandığını söyleyebiliriz. O yüzden iş vermek, çalışmak, iş kurmak zorundayız. İşsizlik fonuna ilk 5 ayda başvuran kişi sayısı yaklaşık 65 bin kişi iken bu rakam 6.ayda 123 bin kişiye çıktı. Bu önemli bir göstergedir. İşsizlik ve cari açık ekonomideki öncelikli sorunumuzdur. Ekonomik büyümenin % 2 olarak gerçekleşmesi bekleniyor. Bu büyüme rakamlarıyla Türkiye istihdam yaratamaz. Türkiye’deki yatırımcılar artık dışarıda yatırım yapmaya başladı. Artık yatırımcı dışarıya kaçıyor. Güçlü bir hükümete ve kararlı bir ekonomi yönetimine ihtiyaç var” dedi.

Ender Yorgancılar ayrıca Türkiye’nin komşuları Irak ve Suriye’deki çatışmaların Türkiye’ye büyük zarar verdiğini, sınır güvenliğinin sağlanması ve terörle mücadelenin kararlılıkla devam ettirilmesi gerektiğini belirtti.

“ÜRETİM YOKSA KALKINMAK HAYALDİR”

EGİAD Başkanı Seda Kaya ise, yargıya güvensizlik nedeniyle ülkeye

Prof. Dr. Mustafa KAYMAKÇI:

ET VE SÜT ÜRÜNLERİ FİYATLARI NEDEN ARTIYOR

7 Haziran 2015 Genel Seçimleri tamamlandı. Sonuçlar Türkiye'de koalisyonu işaret ediyor. Seçmenler partiler arasında temel konularda uzlaşma istiyor yaklaşımını sergilediler. Türkiye'nin birçok sorunu var. Ancak, kitleleri doğrudan ilgilendiren konuların başında gıda fiyatlarındaki artışlar geliyor. Dünyada genel olarak gıda fiyatları düşerken Türkiye'de tam aksi bir durum var. Bu bağlamda en yüksek fiyat artışları hayvansal ürünlerde, et ve süt ürünlerinde göze çarpıyor. Birbirini izleyen iki yazımızda anılan fiyat artışlarının nedenlerini soracak ve cevaplarını arayacağız.

İşte sorular ve cevapları:

TÜRKİYE NEDEN SAMAN İTHAL EDİYOR?

Türkiye'de başta saman olmak üzere ot sıkıntısı var. Yonca fiyatları yüzde 100'ün, saman fiyatları yüzde 300'ün üstünde bir artış gösterdi.

Kimi yetkililer bu sonucu, yağışların yetersizliğine bağlıyorlar. Aslında ortaya çıkan sonucu, iklime bağlamak kolaycılık.

Arkasında yatan birinci neden, uygulanan tarım politikaları yüzünden çiftçinin para kazanamamasıdır. Bildirişlere göre, çiftçiler 3.3 milyon hektar tarla arazisini işlemekten vazgeçmişlerdir. İkincisi, büyükbaş ve küçükbaş hayvanlarının beslenmesinde başat rol olması gereken çayır-mera derek azalması ve

verimsizleşmesidir. Üçüncüsü, kaba yem sıkıntısından yarar sağlayan iç ve dış spekülatif çıkar gruplarının olduğunu görmek ve söylemek gerekiyor. Dördüncüsü ise, üreticilerin olumsuz yönlendirilmesiyle, işletmelerindeki kaba yem üretimini dikkate almaksızın fazla sayıda hayvana sahip olmasıdır. Bir başka deyişle ot ve saman açısından ihtiyaçlarını dışarıdan pahalıya tedarik etmeye çalışmalarıdır. Bu da yem masraflarını artırmaktadır.

KARMA YEM FİYATLARI NEDEN ARTIYOR?

Kaba yem olarak adlandırılan yemlerin dışında fabrika yemi denilen karma yem fiyatları da giderek artmaktadır. Türkiye'de karma yem sanayinin en önemli sorunları; hammadde temininde yaşanan güçlükler ya da dışa bağımlılık, modern teknoloji kullanımının yeterli düzeyde olmaması ve bunlara bağlı olarak üretim maliyetlerinin yüksek olması şeklinde sıralanabilir.

Özellikle hammaddede dışa bağımlılıktan dolayı, yem maliyetlerin dünya fiyatlarının üzerindedir. Yağlı tohumlar ve

küspeleri, mısır ve arpa ithalatı için büyük meblağlar ödenmektedir. Bağımlılık kanatlı yemlerinde daha yüksektir. Kanatlı yemleri içinde ithal hammaddelerin oranı nerede ise yüzde 75'leri bulmuştur. Ayrıca; bu yemler içinde yem katkı maddeleri olarak adlandırılan vitamin, mineral vb. ürünler için ise tamamen dışa bağımlı durumdayız.

Dışa bağımlılığın yüksek oluşu, üreticiye yansıtılmaktadır.

SÜT İNEKÇİLERİ NEDEN PARA KAZANAMIYOR?

Birincisi, ekonomik örgütlenmeleri çok düşük düzeyde olduğu için çiğ süt fiyatlarını toplayıcılar ve onların arkasındaki süt fabrikaları belirlemektedir.

İkincisi, birincisine bağlı olarak, zaman zaman süt tozu ithali olmakta ve bu nedenle çiğ süt fiyatları düşürülmektedir.

Üçüncüsü, mazot, ilaç gibi tarımsal girdileri pahalıya temin etmektedirler.

Dördüncüsü, yetiştirme ve besleme gibi teknik bilgiler açısından yetersizdirler.

Süt üreticileri para kazanamadığı gibi tüketicilerde sütü pahalıya almaktadır. Örneğin, 780 kuruşa pazarlanan pastörize süte tüketicileri ödediği ücret 350 kuruştan aşağı değildir.

Kısaca, üretici sanayici olmazsa para kazanamaz. Avrupa ülkelerinde üretici kooperatifleşme ile sanayicidir.

Bartu SORAL

Yunanistan üzerine... AVRO SİSTEMİ SÜRDÜRÜLEMEZ!

Bugün gelinen noktada Avro para birliğinde kalınarak bu enkazın kaldırılması mümkün değil. Kısa veya orta vadede avro dağılır ama zamanlamayı politik tercihler belirler.

Para birliği Avrupa içinde bazı ülkelere yararlıken diğerlerinin iflasını getirdi. Almanya'nın daha değerli markı bırakıp avroya geçişle beraber üretim üssü olma özelliğini sağlamlaştırdığı görülüyor. Dış ticaret fazlası her sene yükseldi, üretim gücü ve teknolojisi iyice gelişti. Buna karşılık özellikle Yunanistan, Portekiz, İspanya gibi Güney ülkeleri yavaş yavaş üretimden çekilirken, cari açıklarını finanse etmek için dış finansman olanaklarından çekinmeden faydalandılar. Tabi AB şemsiyesi altında bulunmak ucuz ve bol miktarda dış finansman bulmalarını sağladı.

Almanya liderliğinde hareket eden neo-liberal finans merkezleri, bu sorunlu ülkeleri biraz daha sistem içinde tutarak alacaklarını tahsil etmek istiyorlar. Yoksa 6 yıldır alınan tedbirler borç oranlarını düşürmediği gibi tam tersi sonuç veriyor. Bugün borcun yeniden yapılandırılması için anlaşmalar bile bir süre sonra göreceksiniz yeni bir anlaşma için kriz çıkacak.

Dün cari açık veren ülkelerin bugün tamamı krizde

Dikkat edin; bugün krizde olan ülkelerin tamamı Avronun tam olarak kullanılmaya başlandığı 2001 yılından krizin başlangıcı olan 2008'e kadar cari açık veren ülkeler. 2001-2008 yılları ortalaması ile Portekiz ve Yunanistan milli gelirlerinin yüzde 9'u civarında cari açık verirken, İspanya yüzde 6,2,

İrlanda yüzde 2,3, İtalya yüzde 0,9 oranında cari açık verdi. Buna karşılık Almanya'nın ortalama yüzde 3,5 fazlası var.

Rekabet güçlerini kaybettiler

Bakınız Avronun başlangıcı olan 1999'u 100 kabul ederek kimi ülkelerde yaşanan fiyat artışlarına bakalım: 1999 yılından beri Almanya'da kümülatif olarak fiyat artışı yüzde 22 olurken, bu oran Yunanistan'da yüzde 47, İspanya'da yüzde 41, Portekiz'de yüzde 36, İtalya'da yüzde 32 olmuş. Yani Yunanistan'da üretilen malın maliyeti Almanya'ya göre çok daha fazla artmış. Bir başka anlatımla rekabet ettikleri Almanya karşısında avroya girdiklerinden beri rekabet gücü kayıpları Yunanistan'da yüzde 25, İspanya'da yüzde 19, Portekiz'de yüzde 14, İtalya'da yüzde 10 olmuş. Tek para biri-

mi avro olduğu için devalüasyon silahını da çekemiyorlar. İşte bu sebeple Aynı ülkeler bugün krizde ve aynı ülkeler 2001-2008 yıllarında cari açık veren ülkeler.

AB 2009'dan beri yanlış yapıyor

Almanya önderliğinde kendini gösteren neo-liberal sermayenin direttiği daraltıcı Ortodoks politikalar başarılı olamadı. Ülkelerdeki sosyal sıkıntılar ekonomik gerilemeye paralel olarak arttı. Ülkelerin rekabet gücünü kaybettikleri açık. Verimliliği arttırabilmek için işçi ücretlerini baskılıyorlar. Kamu borcu döndürebilmek için bütün yatırımları durdurdu. İşçi memur ücretleri baskılandı. O konuda da artık sona gelindi. Bugün sorunlu olan ülkelerin refaha çıkışı Avrodan çıkmaktan geçer. Elbette bu da zor bir süreç ama başka yol yok. Ekonomik durgunluğun üstüne daraltıcı politikalar uygulanması yanlış. Bütçe açığı ve kamu borcu düşer, piyasalara güven gelir, çarklar tekrar döner düşüncesi altı yıldır olumlu sonuç vermedi.

Gelinen yer ortada; her ay yeni bir kurtarma paketi.

AKP'nin çıkartması gereken çok ders var

Bu ülkelerden Türkiye'nin de alacağı dersler var. Biliyorsunuz Türkiye de cari açığı yüksek. Son beş yıldır milli gelirin ortalama yüzde 6'sı oranında cari açığımız var. Dış finansmana bağımlılığı son 12 yılda büyük oranlarda yükseldi ve yıllık 230 milyar dolara ulaştı. Hane halkı borcu son 12 yılda yüzde 5.500 arttı. Üretimimiz düşük teknolojiye dayalı, yüksek teknoloji üretmiyoruz, katma değerimizi düşük. Buna karşılık AKP hükümeti: "bütçemiz sağlam, kamu borcumuz düşük, krize dayanıklıyız" diyor. Yunanistan, Portekiz, İspanya gibi ülkelerin bütçe açığı verdikleri, kamu borcu yaptıkları için krizde olduğunu iddia ediyor.

Ancak, veriler iddiaların tam tersi bir durumu ortaya koyuyor. İspanya bütçesi, kriz öncesi 2001-2007 dönemi boyunca ortalama yüzde 2,4

faiz dışı fazla vermiş.

Toplam bütçe açığında ise İspanya 2007 yılında yüzde 1,9 ve tam kriz öncesi yıl 2008'de yüzde 2 oranında fazla vermiş. 2007 yılı itibari ile kamu borcu ise hayli düşük, GSMH'nin yüzde 39'u oranında. Yani har vurup harman savuran yok. Ayrıca kriz ile birlikte, 2009'da kamu harcamaları düşüyor, yani İspanyol hükümeti harcamaları kısıyor.

Ancak kamu gelirlerinde o kadar süratli bir düşüş yaşanıyor ki, bütçe açığı bir anda büyüyor.

Türkiye'ye gelince bütçemiz İspanya gibi fazla bile vermiyor, sadece açığımızın oranı düşük. Kamu borcumuz ise İspanya'nın kriz öncesi kamu borcu oranı ile aynı, GSMH'nin yüzde 39'u. Yani övünüyoruz ama İspanyollar, bizim kriterlere göre, krizden hemen önce bizden daha fazla övünebilirlerdi.

Fitch, Türk şirketlerini uyardı

ULUSLARARASI KREDİ DERECELENDİRME KURULUŞU FITCH, FAİZ ARTIRIMIN YARATABİLECEĞİ RİSKLERE EN FAZLA TÜRK ŞİRKETLERİNİN MARUZ KALABİLECEĞİNİ BELİRTTİ. KURULUŞUN RESMİ SITESİNDEN YAPILAN AÇIKLAMADA GELİŞMEKTE OLAN PIYASALARDA ABD MERKEZ BANKASI'NIN (FED) OLASI FAİZ ARTIRIMIN YARATABİLECEĞİ RİSKLERE EN FAZLA TÜRK ŞİRKETLERİNİN MARUZ KALABİLECEĞİ BELİRTİLDİ.

FITCH Ratings, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu bazı ülkeleri kur riskine karşı uyardı.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch'in resmi sitesinden yapılan açıklamada gelişmekte olan piyasalarda ABD Merkez Bankası'nın (FED) olası faiz artırımının yaratabileceği risklere en fazla Türk şirketlerinin maruz kalabileceği belirtildi.

TÜRKİYE'DEN SONRA KAZAK ŞİRKETLERİ...

FED'in faiz artırımının yaratabileceği döviz kuru hareketlenmelerine Türk şir-

ketlerinin ardından en yüksek riske Kazak şirketlerinin maruz kalabileceği vurgulanan açıklamada, Rusya, Ukrayna ve Güney Afrika'daki şirketlerin kur pozisyonlarının çoğunlukla gelecekteki artışlara karşı daha iyi korunmuş (hedged) olduğu kaydedildi.

RİSKLER ARTIYOR

Fitch, açıklamasında şu ifadelerle yer verildi: "Türk şirketlerinin gelirlerinin büyük kısmı Türk Lirası cinsindenken, borçlarının yüzde 85'inden fazlası ABD doları. Koruma altına alınmamış (unhedged) döviz riskine maruz kalınması

yerel para birimi zayıfladıkça mali ölçütlerde bozulmalara neden olabilir.

Döviz piyasalarına erişimin sınırlı olabileceği durumlarda bazı şirketlerin hızlıca para bulma ihtiyacının yol açtığı tek kalemde yapılan ödemeler, riskleri artırıyor."

Açıklamada, EMEA bölgesindeki şirketlerin döviz kuru, faiz artışı ve piyasalardaki zayıflamadan kaynaklanabilecek risklere birkaç sene öncesine kıyasla daha hassas olduğu vurgulandı.

TZOB Uyardı: Aracının kârı fahiş!

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, üretici tüketici fiyatları arasındaki makasın bir türlü kapatılmadığını belirtti. Bayraktar, tarladan markete fiyat farkının kuru incir ve maydanozda 5,7, salatalıkta 4,7, karpuzda 4,5, sivri biber ve patlıcanda 3,9, domatestede 3,7 kat arttığını kaydetti.

ARACILARIN BÜYÜK KÂRI

Bayraktar, yazılı açıklamasında, bugün itibarıyla üreticide 5 lira 50 kuruş olan kuru incirin markette 31 lira 40 kuruşa, 17 kuruş olan maydanozun 97 kuruşa, 37 kuruş olan salatalığın 1 lira 70 kuruşa, 23 kuruş olan karpuzun 1 lira 2 kuruşa, 61 kuruş olan sivri biberin 2 lira 39 kuruşa, 75 kuruş olan patlıcanın 2 lira 93 kuruşa, 58 kuruş olan domatesin ise 2 lira 15 kuruşa satıldığını kaydetti.

“VATANDAŞ MAĞDUR”

Üretici tüketici fiyatları

arasındaki makasın bu kadar açık olmasından hem üreticinin hem de tüketicinin mağdur olduğunu vurgulayan Bayraktar, her zaman olduğu gibi fahiş kârın aracıya kaldığını belirtti. Fiyatların çiftçi lehine oluşturulabilmesi, tüketicilerin de uygun fiyatla ürün almalarının sağlanmasının yolunun örgütlenmeden geçtiğini ifade eden Bayraktar, “Bunun için de teşvik edici mekanizmalar geliştirilmeli, üretici örgütleri finansal bakımdan güçlendirilmeli” değerlendirmesinde bulundu.

“ FİYAT MAKASININ KAPATILMASININ YOLU ÖRGÜTLENMEDEN GEÇİYOR”

Üretici tüketici fiyatları arasındaki makasın bir türlü kapatılmadığına dikkati çeken Bayraktar, şöyle devam etti: “Pazarlamadaki sorunlar nedeniyle üretici düşük fiyata ürün satarken, tüketiciler de daha pahalıya ürün tüketmek durumunda kalıyor. Üreticiden tüketiciye olan zincirin kısılması, fiyatların çiftçi lehine oluşturulabilmesi, tüketicilerimizin de uygun fiyatla ürün

almalarının sağlanmasının yolu örgütlenmeden geçiyor. Bu nedenle, üreticilerin üretim ve pazarlamada örgütlenmelerini ve ortak hareket etmeleri için teşvik edici mekanizmaların geliştirilmesi gerekiyor. Üretici örgütlerinin finansal bakımdan daha güçlü hale gelmesi sağlanmalıdır. Üreticilerimizin üretimden ve tüketicilerimizin tüketimden gelen güçlerinin farkına varmaları ve kullanmaları gerekiyor.”

“KAŞAPLIK HAYVAN VE ET İTHALATINA GEREK YOK, ÜRETİM ARTIYOR”

Açıklamalarını, “Türkiye Ziraat Odaları Birliği olarak her zaman ithalat kapılarını açtırmak isteyen lobilere karşı olduk, üreticilerimizin hak ve menfaatlerini korumak adına ithalat karşıtı politikamızı sürdürmeye devam edeceğiz” diye sürdüren Bayraktar, şu uyarıları yaptı:

“Bunu yapmazsak, geçmişte olduğu gibi çiftçimizin cebinde kalacak milyarlarca doları yabancı ülkelerin çiftçilerine aktarmış oluruz. Hem çiftçimiz hem ülkemiz kaybeder.”

Mahfi EĞİLMEZ

Yapısal Reformlar Niçin Kolay Yapılamaz

Yapısal Reformlar Niçin Kolay Yapılamaz

Mahfi Eğilmez

Öncelikle yapısal reformların ne olduğuna bir kez daha değineyim. Bunu yaparken daha önce bu blokta yazdığım Yapısal Reformlar Rehberi başlıklı yazımın giriş bölümünü buraya aktaracağım.

Yapısal reform, bir sistemin daha verimli çalışabilmesi ve şoklara karşı daha dayanıklı hale getirilebilmesi için o sistemin yeniden yapılandırılması olarak tanımlanabilir. Ekonomi dışından bir örnek vereyim. Diyelim ki İstanbul'u olası bir depreme karşı daha güçlü bir hale getirmek istiyoruz. O zaman eskiden depremlere dayanıklı olarak yapılmamış yapıları yıkıp

depreme dayanıklı yapılar yapmanız gerekiyor. Bu, hem zaman alacak hem de pahalıya çıkacak bir dönüşüm. Ama tamamlandığında hem kentin görünümünü güzelleştirecek hem de depremlere dayanıklılığını artıracak bir yapısal dönüşüm.

Yine İstanbul'dan bir örnek verelim. Her şiddetli yağmur yağdığı evleri sular basıyor, yollar, alt geçitler göle dönüyor. Bu durumu önlemek için kentin bütün altyapısını yenilemek geliştirmek gerekiyor. Bu hem çok gider gerektiren hem de yağmur yağmadığı sürece görünmeyecek olan bir yatırım. Bunu yapmak yerine daha görünür, daha oy getirecek yolları, köprüleri yapmak düşünülebilir. Altyapıya yönelmek bir anlamda yapısal dönüşümdür. Buna yapısal re-

form diyebiliriz.

Bir de ekonomiden örnek vereyim. Diyelim ki sürekli açık veren bir sosyal güvenlik sistemi söz konusu. Örneğin her ay sisteme üye olanlardan 100 lira prim toplanıyor ve bu gelir faiz hesaplarında ya da tahvil getirisinde nemalandırılarak 110 liraya çıkarılıyor. Buna karşılık yine diyelim ki sistemden sağlık gideri ve emeklilik maaşı alanlara da ayda 130 lira ödeniyor. Bu durumda sistem her ay 20 lira açık veriyor demektir. Bu açığı kapamanın dört yolu var:

- (1) Üyelerden alınan primleri artırmak,
- (2) Emekli maaşlarını ve sağlık sigortası katkılarını düşürmek,
- (3) Emeklilik yaşını yükseltmek,
- (4) Borçlanmak.

Borçlanmak geçici bir çözümdür ve bazen de sorunu ağırlaştırabilir. O halde kalıcı çözüm için ilk üç düzenlemeyi yapmak gerekecektir. Bu düzenlemeler başlangıçta sıkıntı yaratacak ve belki de siyasal iktidara oy kaybettirecek önlemlerdir ama sosyal güvenlik sisteminin iflas etmemesi için yapılması şarttır. Bu düzenlemelere 'yapısal reform' diyoruz.

Yapısal reformların önemli bir bölümü yukarıda sosyal güvenlik sistemi örneğinde

değindiğim gibi siyasal iktidarın oy kaybıyla sonuçlanabilecek kararlara bağlıdır. O nedenle de kolay kolay uygulamaya konulamıyor.

Türkiye'nin ihtiyacı olan yapısal reformlar üç başlıkta toplanabilir: Siyasal reformlar, sosyal reformlar, ekonomik reformlar. Yapısal reformların neler olduğunun ayrıntısını öğrenmek isteyenler linkini aşağıda verdiğim yukarıda konu edilen yazımı okuyabilirler:

<http://www.mahfiegilmez.com/2014/03/yapsal-reformlar-rehberi.html>

Şimdi gelelim yapısal reformların niçin yapılamayacağına. Bir alandaki yapısal reformu yapabilmek için o alanda gerek görülen yapı bozukluğunun nereden kaynaklandığı ve nasıl düzeltilebileceği konusunda iyi kötü bir görüş birliği olması gerekir. Diyelim ki eğitim alanında yapısal reform ihtiyacı olduğu kanısındayız. Bu konuda görüş birliği var mı? Bence yok. Kimimize göre eğitimde tümüyle bilimsel, sorgulayıcı ve analitik eğitime geçilmesi şart. Bunun için de orta öğretimde biyoloji, jeoloji, felsefe, mantık, sosyoloji, psikoloji gibi derslere yer verilmesi ve bu derslerin sorgulayıcı bir tarzda okutulması gerekiyor. Kimimiz ise bu tür derslerin çocukların isyankâr yetişmesine neden olduğuna ve bunların yerine

din derslerinin okutulmasına ağırlık verilmesi biçiminde bir eğitimden yana. Bir üçüncü grup ise bunların bir arada okutulmasını savunuyor. Sizce eğitimde bu üç tercihten hangisine yönelirsek yapısal reform yapmış oluruz? Bence buna karar verebilmek için bilimde, sanatta, felsefede, kültürde ileri gitmiş ülkelerin hangi yolu seçtiğine bakmak gerekir.

Öyle yapınca orta öğretimde biyoloji, jeoloji, felsefe, mantık, sosyoloji, psikoloji gibi derslere yer verilmesi ve bu derslerin sorgulayıcı bir tarzda okutulması gerekiyor. Dolayısıyla bence eğitimde yapısal reform bu yöne dönmekle yapılır.

Bu yöne dönerken liselerin ve öğretmen okullarının tümüyle buna göre yapılandırılması gerekir. Bu görüşü bugün kabul ettirmek mümkün mü? Bence değil. O halde biz eğitimde yapısal reform yapamayız. Son dönemde yaptıklarımız da zaten geçmişten kalan yapısal reformların terse

döndürülmesinden başka bir şey değil.

Yapısal reform yapmazsak ne olur? O zaman buluş yapamayan, inovasyonu taklitçilik sanan, fason üretime çalışan bir toplum olmaya devam ederiz. Bu durumda akla şu soru geliyor: Acaba üzerinde anlaşılmadığımız sosyal ve siyasal alandaki yapısal reformları bir yana bırakıp da ekonomik alandaki yapısal reformları yapabilir miyiz? Belki yaparız ama bu bizi 'muasır medeniyetler seviyesine' çıkarmaya yetmez. Ekonomisi iyi ama demokraside geri, bütçesi tutarlı ama insan hakları karnesi bozuk, kamu borç yükü düşük ama eğitimde geçen yüzyılın sistemine bağlı bir ülke 'muasır medeniyetler seviyesine' çıkabilir mi?

Bizim AB'ye üye olmamız bunun için önemlidir. Üzerinde anlaşılmadığımız eğitim, demokrasi, insan hakları, laiklik gibi konularda kendi durumumuza uygun tanımlar uydurmaya çalışacağımıza bunları gelişmiş ülkeler standardında AB'den mecbur kalırdaalırsakyapısalreformları yapmış oluruz. Türkiye için yıllar önce AB üyeliği ekonomiyi düzeltmenin ön koşuluydu. Artık AB üyeliği, Türkiye'nin sosyal ve siyasal yapısını düzeltmek, bu alanlardaki yapısal reformları yapabilmek için şart. Bu standartları kabul etmeden aramızdaki görüş ayrılıklarını gidermek mümkün görünmüyor.

2001 EKONOMİK KRİZİNİ UNUTMAYALIM!

Mustafa PAMUKOĞLU

2001 KRİZİ ASYA KRİZİNİN SONUCUDUR

Türkiye, son 3 yıldır ekonomik bakımından ciddi tehlike işaretleri veriyordu. Giderek kötüleşen ekonomi ile 2015'e gelindi. 2015'de ise ekonomideki kırılganlık, dış borç kriz tehlikesi artmış ve reel sektör ciddi bir sıkıntıya girmiş durumda. Bölgemizdeki yangın ekonomimizi olumsuz etkilemeye devam ediyor. 7 Haziran genel seçimleri ise bir siyasi belirsizlik yarattı. Bunun yanında yoğun gelişen terör olayları ekonomimiz üzerinde kara bulutların artmasına ve büyük bir krizin tetikçisi olma-ya sebep olacak gibi.

Bu nedenle ekonomi tarihinde gerçekleşen olaylara geri dönüp krizleri ve uygulanan politikaları tekrar hatırlamakta ve gerekli önlemleri bu olaylardan ders çıkararak belirlemekte yarar var. Bu nedenle sebepleri ve çözüm önlemleri bakımından çok önemli yer tutan 2001 krizini yeniden irdelemekte yarar görüyoruz.

2000 Kasım ayında başlayan ve 2001 krizi olarak ekonomi tarihine geçen ekonomik krize yol açan en büyük olaylardan biri 1997'de Doğu Asya'da çıkan ve 1998'de Rusya'da da patlak veren "yükselen piyasalardaki" ekonomik krizdir. Bu kriz Doğu ve Orta Avrupa ile Latin Amerika ekonomilerini direkt etkiledi. Bu kriz metropol ülkeleri fazla etkilemedi. Türkiye'yi de doğrudan etkilemedi. Ama bölgesel kriz olarak başlayan bu krizler daha sonra yükselen piyasaları ve Türkiye'yi de etkilemeye başladı.

Bu krizlerin yol açtığı ilk sonuç, yabancıların riskli piyasalardan çıkarken Türkiye'nin artık dış kredi bulmada giderek zorlanması idi. Dış borç almakta zorlanmanın ödemeler dengesini olumsuz yönde etkileyeceği ortada bir gerçektir. Diğer yandan bu iki yıl yüksek enflasyonla yaşadığımız yıllardı. Bu yapı

ile 1998'den 2000'e gelindi.

1999 yılı sonu göstergeler krizin başladığını göstermeye yetiyordu. Ekonomi yüzde 6 küçülmüş, enflasyon yüzde 70'e gelmiş, bütçe açıkları yük olmaya başlamış ve hazine borçlanma senetleri bileşik faizi yüzde 100'ü geçmişti.

IMF GELDİ HOŞ GELDİ

2000 yılında IMF ile bir stand-by anlaşması yapıldı. Bu anlaşmaya göre Türkiye aşağıdaki önlemleri alacaktı.

- 1- Bütçe açıklarının önlenmesi ve bütçe dışı kamu kesiminde mali disiplin sağlanması için sıkı bir maliye politikası izlenecek
- 2- Önceden belirlenmiş sürünen sabit kur sistemi uygulanacak.
- 3- Özelleştirmeler hızlandırılacak
- 4- Yapısal reformlara derhal başlanacak

PROGRAMIN TEMEL AMACI

Bütçe disiplini sağlanarak vergi gelirlerinin artırılması sağlanacak. Bu sayede Hazine'nin iç borçlanma gereksinmesi azalacak, bu azalma da faizlerin düşmesini sağlayacak ve Hazine'nin faiz yükü düşecekti.

Bu dönemin finansman modeli dış borç ve vergi gelirleri olacaktır. Dış borçlar iç borçların yerine geçecekti.

Programın para politikası ayağında Merkez Bankası'nın döviz girişleri karşılığında piyasaya Türk Lirası vermesi şartı idi. Bu şart bir performans ölçüsü idi. Net iç varlıklara dayalı bir politika izlenmiş olacaktı.

IMF PROGRAMINDAN BEKLENENLER

IMF Programından beklentiler şu idi:

1- Hazine'nin iç borçlanma talebi azalacak.

2- Piyasada fon ihtiyacı olanlar Hazine'ye borç veren bankalardan daha rahat fon temin edecekler.

3- Yurda girecek döviz karşılığında piyasaya çıkarılacak Türk liralari da piyasa için ek fon olanağı yaratacak.

4- Bütün bunlar yapıldığında piyasadaki likidite sorunu aşılmış olacak.

PROGRAMIN ETKİLERİ

IMF programının açıklanması piyasaya ve ekonomi göstergelere olumlu etki yaptı.

1- Ocak 2000'de Hazine iç borçlanma yıllık bileşik faizi yüzde 106'dan yüzde 36'ya düştü.

2- İnterbank gecelik faizleri yüzde 67'den yüzde 34'e düştü.

FAİZLERİN DÜŞMESİ VE ENFLASYON

Faizlerin sert biçimde düşmesi Hazine'nin faiz yükü bakımından olumlu idi; ama enflasyon ne olacaktı? Merkez Bankası'nın enflasyon ile mücadelesinde önemli bir silah olan faiz silahı elinden alınmış gözüküyordu. Buna direnebilir miydi? Hayır siyasetçiler faiz ve rant lobiciliğine kızgın bakıyordu.

Faizlerin bu düşüşü beklenen sonucu yarattı. Enflasyon beklenenden daha az düştü.

Neden?

1-Likidite sıkışmasının rahat-

laması sonucuna tüketiciler ertelenmiş tüketim harcamalarının y a p m a - ya başladılar.

2- Bireysel krediler arttı. Bu kredileri alanlar tasarrufu unutup tüketim taleplerini artırdılar.

2000 YILI EKİM AYI SONUNDA EKONOMİK DURUM

Bankalar 2000 yılı sonunda her yıl yaptıkları gibi döviz açık pozisyonlarını azaltma yoluna gittiler. Bu pozisyon alma döviz talebi arttırdı ve bu da faizleri biraz yükseltti.

- 2000 yılı için yüzde 6,1-6,5 arasında bir büyümeye gidiyordu.

- Talep canlılığı iç tüketim ve ithalatı artırmıştı.

- Talepteki canlanmaya rağmen enflasyon yüzde 60'dan yüzde 40'a gerilemişti.

- Enflasyondaki düşme beklenenden daha azdı. Çünkü talepteki canlanma bireysel krediler nedeniyle devam ediyordu.

- Bütçenin faiz dışı fazlavermesi artık belli olmuştu.

- Özelleştirmelerden son 15 yılda yapılandan daha

fazla gelir bekleniyordu.

- Cari açığın 10 milyar dolar civarında olacağı tahmin ediliyordu. Bu tutarlar tehlikeli düzey olarak kabul edilmeyordu.

BANKALARIN TEDİRGİNLİĞİ

Bu dönemde bankacılıkla ilgili yeni düzenlemeler yapıldı. Bu bankaları kaygılandırdı. Bu kaygıyla döviz açık pozisyonlarını kapamada daha saldırgan davranmalarına ve döviz taleplerini artırmaya başladılar. Panik talep diyeceğimiz bu gelişme faizleri yukarı çekmeye başladı.

Faizlerin yükselmesi Hazine'ye borç veren ve varlıkları içinde önemli yer tutan Hazine kâğıtlarında ciddi zarara uğramaya başladılar.

Bazı bankalara TMSF tarafından el koyulacağı söylentisi bankaların kendi aralarındaki kredi hatlarını kapamaya veya çok aza düşürmeye yol açtı.

Bu durum likidite olanaklarını daralttı. Likiditeye ihtiyaç

duyan bankalar daha yüksek faizden fon kabul etmeye başladılar.

Bu gelişmeler Hazine kâğıtlarının ikinci el piyasalarında alım-satımını da oldukça azalttı.

Bütün bunlara ilave olarak yabancılar ellerindeki hazine kâğıtlarını hızla satarak Türkiye'den kaçmaya başladılar.

Bu işlemler oldukça faizler yükseldi...

Bankaların yurt dışında ortak olduğu fonlardaki yabancı ortaklar hazine kâğıtlarını satarak çıkmaya başladı. Bu da hazine kâğıtlarının riskini üstlenmede Türk bankalarının yalnız kalması demekti. Bu nedenle de faizler yükselmeye devam etti.

NE OLUYORDU?

Bankalar likiditeye oldukça sıkışmışlardı. Merkez Bankası IMF'ye verdiği sözü unutarak piyasaya ek likidite vermeye başladı. Ama iş işten geçmişti. Hazine kâğıtlarından en fazla elinde

bulunduran banka tüm önlemlere rağmen likidite sorununu aşamadığı için TMSF'ye devredildi. Oysa Merkez Bankası sıfır faizle aldığı fonları yüze 210 faizle bu bankaya likidite vererek sorunu ertelemişti. IMF de 7,5 milyar dolarlık ek rezerv kolaylığı sağlamıştı. Âma bu IMF yardımı nedeniyle Merkez Bankası'nın piyasaya likidite vermeyi durdurması sonun başlangıcı oldu.

REEL SEKTÖRÜN ETKİLENMESİ

Gelişen olaylar reel sektörü de etkilemeye başladı. Faizlerin yükselmesi ve dalgalanması talepteki canlılığın birden bire kesilmesine neden oldu. Talepler daralınca reel sektörün satışları düşmeye başladı. Reel sektörde stoklar aşırı biçimde yükseldi.

PEKİ, SİYASET NE DURUMDAYDI?

1998'de Mesut Yılmaz azınlık hükümetinin istifasından sonra 1999-2002 döneminde Türkiye Ecevit başbakanlığında azınlık veya koalisyon hükümetleri tarafından yönetildi.

Ecevit'in DSP'si neo-liberalizme teslimiyetçi bir politika izlemeye başladı. 1999 sonrası 10 yıllık IMF'li dönem Ecevit ile başladı. IMF/Dünya Bankası vesayetini de yönetecek Dünya Bankası Başkan Yardımcısı Kemal Derviş yapacaktı. Buna da çok iyi başlangıç yaptı ve IMF ve DB uzmanlarınca oluşturulan "15 günde 15 yasa"nın çıkmasını

sağlayacaktı.

2001 krizi toplumda mevcut siyasi partilere büyük kızgınlık yaratmıştı. Bu ortamda 2002 genel seçime gidildi ve milli görüşten kopan AKP iktidarına yol açacak ve 2002'den itibaren 2015'e kadar sürecek bir dönemin yaratıcısı oldu.

AKP aslında neo-liberal ekonomiyle bütünleşmiş bir parti idi. Bunu da zaten iktidara geldiğinde IMF/DB/Derviş programını aynen uygulayarak kanıtlayacaktı.

SONUÇ

2000 yılı Kasım ayında başlayan ve '2001 krizi' olarak anılan finans krizinin büyümesindeki en temel

yanlış IMF'nin ekonomimizdeki gelişmelere yanlış teşhis koyması ve Merkez Bankası'nı piyasaya likidite vermekten alıkoyması idi.

Tek cümle ile söyleyebiliriz ki bu kriz iyi yönetilemediğinden ağır sonuçlar yarattı ve bankacılık sistemi ciddi kayıplar verdi.

Bu kriz aslında neo-liberal anlayışın devamını sağlamaya da vesile olacaktı. Gerçi AKP 2002 seçimini kazanırken seçim kampanyalarında neo-liberal özelliklerini gizlemeyi başararak bu seçimleri kazandı. Ama AKP IMF/Dünya Bankasının vesayetini kabul eden ve neo-liberal politikaların savunucusu bir parti yönetiminde ülke 2008-2009 yıllarındaki yeni krize

bu parti ile girecekti.

Geldiğimiz şu noktada yeni bir ciddi krizin içinde bulunuyoruz. Terör ve siyasi belirsizlik bu krizi derinleştirerek bir dış borç krizi yaratacak bir etki yaratmış durumda.

Bu krizler bizi şunu göstermeli ki para politikaları ve dış borçlarla krizleri önlemek mümkün değil. Ekonomik yapımızın yapısal anlamda değişmesi ve katma değer yaratan üretim modeline dönmesi gerekli. 21.yüzyıl yenileşme yüzyılı. Bu nedenle klasik üretim modelini de inovasyon ile bütünleştirmek şart. Ayrıca sıcak para ve dış borca dayalı bir kalkınmanın olamayacağını da idrak etmeli ve artık akıllı borçlanma yapmalıyız.

Barış DOSTER

ABD'nin Ortadoğu'da Yeni Oyun Planı Ne

İncirlik Üssü'nün ABD'nin hizmetine verilmesiyle bir kez daha görüldü: Ne ABD projesi olan ve 4 bölge ülkesinin (Türkiye, İran, Irak, Suriye) parçalanmasıyla kurulması tasarlanan bağımsız Kürdistan ne de terör örgütü PKK, Kuzey Irak'ta Barzani'ye destek vererek engellenemez. Barzani'yi desteklemek, hem Irak'ın bölünmesini kurumsallaştırmış, hem Türkiye'nin bölünmesinin önünü açmıştır. Geçmiş yıllarda, bölücü yapılara destek veren ülkeler de, birbirlerinin kuyusunu kazmışlardır. Misal; 1990-1991'de Birinci Körfez Bunalımı'nda, Irak'ta merkezi güçlere 36. paralelin kuzeyini uçuşa yasak bölge ilan ederek yasaklayan kararı destekleyen, dahası Çekiç Güç'e sahip çıkan Türkiye, fiilen Kürdistan'ın kuruluşuna katkı vermiştir. Büyük hatadır. Misal; yıllarca Türkiye'ye karşı PKK terör örgütünü destekleyen Suriye ve İran hata yapmışlardır. Misal; Irak'ın bütünlüğüne karşı uzun yıllar Talabani'yi destekleyen İran hata yapmıştır. Yıllar sonra Tahran ve Şam, 2003'te Irak'ı işgal eden ABD'nin bölgemize çullanmasıyla ve değişen koşulların dayatmasıyla, bu politikalarını değiştirmişlerdir. Komşu ülkelerin bölünmesine çalışan güçleri desteklemenin, er ya da geç bumerang gibi dönüp, bu

desteği veren ülkeyi vuracağını, onu da böyleceğini görmüşlerdir. Bu yalın gerçeği görmeyen, görüp de önlem almayan Türkiye'dir. Komşusunu bölmeye, rejimini değiştirmeye çalışan terör örgütlerine topraklarını açmakta, silahlandırıp, eğitmekte, her yolla desteklemektedir. Ve bu yaptıkları hem iç hukukta, hem uluslararası hukukta suçtur.

Dahası Türkiye, çeyrek yüzyıl sonra, bir kez daha İncirlik Üssü'nü ABD'ye tahsis ederek, Birinci Körfez Bunalımı'ndan, Çekiç Güç'ün faaliyetlerinden hiç ders almadığını göstermiştir. Irak'ın fiilen üçe bölünmesi, Türkiye'nin bölünmesinin de önünü açmıştır. Benzer süreci yaşayan ve şimdiye dek direnen Suriye'nin Irak'la aynı yazgıyı paylaşması halinde, Türkiye'nin bölünme ihtimali kuvvetlenecektir. Şam, Ankara'yı, teröristlere verdiği destek verdiği gerekçesiyle Birleşmiş Milletler'e şikâyet ederken, İran ve Irak, Türkiye'yi, içişlerine karışmakla suçlamaktadır. Mısır ve Libya ise Türkiye'yi İhvan ve uzantılarına destek olmakla itham etmektedir.

Ve son terör eylemleriyle birlikte, Türkiye, aynı anda hem IŞİD hem PKK hedeflerini vurdu. Siyasetini köklü biçimde değiştirdi. Uzun süre, "terör örgütü" demeyip, "asabi

çocuklar" dediği IŞİD için de, "açılım süreci" denen çözülme ve dağılma sürecinde çözüm ortağı olan, Oslo'da yeni anayasa üzerinde yüzde 95 anlaştığı, İmralı'daki elebaşıyla her türlü iletişime geçip, muhatap alıp, pazarlık yaptığı PKK için de, nihayet terör örgütü demeye başladı. Gezi direnişinde eylemlere katılmayarak gösterdiği anlayış, verdiği destek, seçimler ve referandum öncesinde terör eylemi yapmayarak sunduğu katkı nedeniyle PKK'ya teşekkür edenler, hızla onu eleştirmeye başladılar. Bunu da elbette ABD'nin onayıyla yaptılar.

PKK'ya yönelik askeri harekâtların ne kadar etkili olduğunu, iç kamuoyuna dönük seçim yatırımı olup olmadığını kısa süre sonra anlarsınız. ABD'nin bölgede en sadık müttefiki olan, Suriye'de IŞİD'e karşı kara gücü konumuna gelen, "Açılım sürecinde ABD üçüncü göz olsun" diyen, peşmergenin Türkiye'den geçişi sırasında "Biji serok Obama" sözleriyle ABD'ye sadakatlerini sunan Kürtlerin, son olaylarda ABD tarafından satılıp satılmadığını ise zaman gösterecek. ABD'nin Türkiye ve Suriye'de etkili olan PKK'yı ve uzantısı PYD'yi mi, yoksa Kuzey Irak'ta güçlü olan ve PKK'dan hiç hazzetmeyen, onun bölgede ve Batıda artan etkisinden rahatsız olan Barzani'yi mi cepheye süreceğini, yedekte tutacağını da gösterecek önümüzdeki günler.

YENİ OSMANLIÇILAR ORTADOĞU'YU BİLİYOR MU?

Ortadoğu sorunlar yumağıdır. Emperyalistlerin birincil ilgi alanıdır. Emperyalizmin müdahalelerine, askeri saldırılarına, işgallerine, açık-örtülü harekâtlarına açıktır. Etnik ayrılıkçılık terör de, görünürde dini söylemi öne çıkaran IŞİD, El Kaide, El Nusra, Taliban gibi terör de, gerçekte emperyalizm güdümlüdür. Bölgede dengeler değil 24 saat, birkaç saat içinde değişir. İlişkiler derin, yoğun, kapsamlı, karmaşıktır. Kapalı kapılar ardında nelerin konuşulduğu, hangi pazarlıkların yapıldığı bilinmez. O yüzden Mustafa Kemal Atatürk, komşular arası anlaşmazlıklarda taraf olmamayı ısrarla vurgulamıştır.

Ve hep haklı çıkmıştır.

Birlikte düşünelim: Kısa süre önce-sine dek Cumhurbaşkanı Erdoğan, İslam aleminin lideri, Ortadoğu'nun önderi, Arap dünyasının sözcüsü olarak niteleniyordu kimilerince. Hızını alamayıp, Büyük Ortadoğu Projesi eş başkanının, halife olmasını isteyen yeni Osmanlılar bile vardır. Ne oldu? Gelişen noktada Mısır'da Sünni mezhepçi İhvan (Müslüman

Kardeşler), Irak'ın kuzeyinde etnik milliyetçi, ayrılıkçı Barzani'den başka müttefikimiz yok. Mısır Sisi iktidarıyla birlikte, ABD-Rusya dengesini gözetmeye başladı. Mursi'nin Esad karşıtı siyasetini bırakıp, Esad'la iletişim kurdu. Arap aleminin lideri olarak, Araplar ile İran arasındaki dengeyi sağlamaya yöneldi. IŞİD vahşeti de, Mısır-İran ilişkilerine ivme kazandırdı. Cemal Abdül Nasır döneminden beri Yemen siyasetinde etkili bir ülke olarak, Yemen meselesinde Suudi Arabistan'la birlikte hareket etti. "Arap NATO'su" da denen Ortak Arap Ordusu konusunda hamle yaptı. Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ve Yunanistan'la Doğu Akdeniz'de enerji işbirliği yaparken, İsrail'le ilişkilerini de gözetti. Çin'le de gelişen ilişkileri var. Mısır bu adımları atarken, Türkiye ısrarla İhvan'ı desteklemeyi sürdürdü. Ve sadece siyasi olarak değil, ro-ro anlaşmasının uzatılmaması nedeniyle, ekonomik olarak da kaybetti.

Suriye'de, ABD ve Avrupa Birliği aylardır Esad'sız çözümün mümkün olmadığını söylüyorlar. "Öncelik IŞİD değil, Esad olmalı" diyen Türkiye'yi umursamıyorlar. Suriye'de BAAS rejiminin, tahminlerden çok daha güçlü olduğu, dinsel ve mezhepsel kimlikler dışında, milli bir koalisyona dönüştüğü

görülüyor. BAAS içindeki Sünni, Alevi, Hıristiyan, Dürzi, Arap, Türkmen, Kürt unsurların varlığı da bunu kanıtıyor. Washington ise yıllardır Kuzey Irak'ta İncirlik'e seçenek oluşturacak bir üs üzerinde düşünüyor. Bu üssün kurulması halinde, Türkiye'nin önemini azalacağını, İncirlik'e gerek kalmayacağını söyleyenler bile var. Ancak ABD sıkıntılı, çünkü uzun zamandır sadece yıkıyor, denetimli istikrarsızlık yaratıyor. Ama istediği gibi yeni bir düzen kuramıyor. Afganistan'da işgal sonrasında, kendi adamını iktidara getirdi. Şimdi orada da zemin kaybetti. Irak'ta işgal sonrasında, İran'ın artan gücünü, Şiilerin ülke içinde güçlenmesini önleyemedi. Ekonomik olarak alacağını aldı, siyasi hesabı yarım kaldı. Mısır'da kendi adamları Mübarek ve Mursi'yi koruyamadı. İktidara gelişine olur verdiği Sisi'nin, bölgesel dengeleri gözetemeyen, Rusya ve İran'la ilişkileri önemseyen siyasetini engelleyemiyor.

Türkiye, Suudi Arabistan, Katar ve Ürdün'ün desteğiyle Mart 2015'te başlattığı, 3 yılda 5 bin terörist eğitmeyi öngören eğitim-programından gelen haberler iç açıcı değil. ABD, Rusya ve Çin'in yükselişini ve yakınlaşmasını engelleyemedi. İran'ı çevrelemek, etkisini kırmak şöyle dursun, onunla nükleer anlaşma imzaladı. Hem de İsrail, Körfez Arapları ve neo con Cumhuriyetçilerin güçlü itirazlarına rağmen. Bu gelişmeler nedeniyle Suudi Arabistan bile İran siyasetini yumuşattı. Sonra Yemen'e yönelik Suudi saldırısı (21 Nisan-26 Mart 2015) nedeniyle tekrar ipler gerildi. ABD, Irak ve Suriye'yi fiilen böldü. Kürdistan'ı kurma yönünde hayli yol aldı. Ama bunu ilan etme konusunda takvimi bir kez daha erteledi. Bunu

Barzani'ye de söyledi.

ABD HANGİ GERÇEĞİ GÖRDÜ?

İran, IŞİD'e karşı mücadele eden peşmergeye silah veren ilk ülke olup, Barzani'ni üzerindeki etkisini daha da artırınca, ABD de mecburen bu konuda İran'a teşekkür etti. ABD, IŞİD Musul'u alınca, fırsattan istifade Kerkük'e el koyan Barzani peşmergesinin cephede savaşmadığını anladı. ABD uçakları IŞİD'i vurmasa, PKK-PYD'nin IŞİD'e karşı etkili olmadığını gördü. PKK-PYD'nin Ayn el Arap'ın savunulması için Türkiye'den, Barzani'nin ise Mahmud kasabasını geri almak için İran'dan yardım istediğine tanık oldu. Şu da görüldü: PKK'nın hem Türkiye, hem Suriye, hem İran'da aynı anda eylem yapacak gücü yok. Malum, Türkiye'deki açılım süreci de bitti. PKK'nın kazandığı psikolojik üstünlüğe, alan hakimiyetine, siyasal güce, etkisi, saygınlığı hayli kırılan TSK'nın durumuna, PKK'yı muhatap alan hükümete, Batı ülkelerinde yükselen PKK sempatisine rağmen bitti hem de.

ABD, IŞİD bahanesiyle, Barzani ile PKK-PYD'yi uzlaştırıp, birlikte cephede savaşırıp, ortak bir Kürt gücü üzerinden, Kürt devletini inşa etmeye yöneldi. Ne, Irak ve Suriye üzerinden Doğu Akdeniz'e açılan Kürt koridorunu (mini Kürdistan), ne de Türkiye ve İran'ın parçalanmasıyla kurulacak büyük Kürdistan projesini, Türkiye'nin verdiği onca söze, aldığı onca yola rağmen, tek başına kotaramayacağı ortaya çıktı. ABD, azalan gücünü, Kürdistan projesinin artan maliyetini de hesaplıyor. Dahası Irak ve Suriye'nin bölünmesi halinde, Arap aleminde yükselecek ABD karşıtlığını gözetiyor. İran'ın artan nüfuzunu görüyor.

Sözün özü: ABD, bölgeyi daha da istikrarsızlaştırıp, bu bahaneyle bölgeye yeniden ama daha küçük, az masraflı kuvvetlerle yerleşmenin, örtülü operasyonlarla, kirli savaşla, toplum mühendisliğiyle, asimetric harple yol almak, müttefiklerini öne sürüp, vekâleten savaş yürütmek istiyor. Üniversitelerinde, düşünce kuruluşlarında "Proxy War", "Hybrid Warfare" gibi kavramları çoktan dolaşıma soktu bile.

Prof. Dr. Cihan Dura

PARA HER ŞEY DEMEK DEĞİLDİR

Bilinen bir gerçektir ki, dünyayı mahveden, bugün Ortadoğu'yu ateşe veren, insanlık ıstıraplarının birinci kaynağı; bir kısım güçlü insanların para ve mal hırsıdır, zenginleşme hırsıdır. Bugün öyle bir noktaya geldik ki, her şey para ile ölçülüyor. Avrupa'da, Amerika'da öyle, bizde öyle, diğer hemen bütün ülkelerde öyle... Ulus ötesi, küresel şirket patronlarının kafasında zirveye ulaşan bu sığ anlayış; yalnız kendilerini değil, bütün insanlığı, onun uygarlıklarını hızla monotonluğa, tek boyutluluğa, felakete, hatta yok olmaya götürüyor.

Evet, insanı bugün içinde bulunduğu cehennemî ortama getirenler, zenginlerdir, zenginleşmek isteyenlerdir; Bunların bir tür hastalığa, iptilaya dönüşen, servet sahibi olma, olabildiğince servetlerini artırma hırsıdır. Başka hiçbir şeyi göremiyorlar. Zenginlik bir noktadan sonra onları başkalaştırıyor, mutasyona uğrattırıyor, insan olmaktan çıkarıyor. Sözde bilim olan, üniversitelerimizde gençlerimizi Batı zihniyetinin biatçısı haline getiren "ekonomi bilimi" de,

bu kötü gidişe büyük destek sağlıyor.

Ne yapmalı o zaman? Mücadele... başka yolu yok! Mücadele etmeli, bu aşırı hırsa, adeta canavarlaşan bu mal ve para hırsına karşı savaş açmalı! Aşırı zenginleşme önlenmeli! Ekonomik büyüme bir fetiş olmaktan çıkarılmalı!

Bugün, arşivimdeki eski gazete kesiklerini gözden geçirirken rastladığım şu haber (Aydınlık, 16.10.2012) sevk etti beni bu yazıyı kaleme almaya:

“Çoban Ahmet Toprağını Altına “

Özetliyorum: Efemçukuru'nda kamulaştırmaya karşı açtığı hukuk savaşını tek başına sürdüren Ahmet Karaçam, sonunda arazisini kurtardı. Efemçukuru köylüleri, köyde altın madeni işletmek isteyen Tüprağ Metal Madencilik'e topraklarını satmaya yanaşmayınca, Bakanlar Kurulu 2008'de köylüye ait 35 parsel hakkında âcil kamulaştırma yasasını uyguladı. Bunun üzerine 35 köylü iptal davası açtı. Ne var ki, daha sonra Maden'e bitişik iki parseli bulunan Ahmet Karaçam dışında, bütün köylüler şirketle anlaştı. Karaçam ise toprağını satmaya yanaşmadı. Danıştay'ın verdiği kararla şirkete karşı zafer kazandı.

Yazları bağında yetişen üzüm-leri satarak geçimini sağlayan, kışın da keçi otlatıp ailesine bakan Ahmet Karaçam şöyle

konuştu: “Arazilerini şirkete satanlar kendilerine mal, mülk aldı. Bana ‘sen de sat, rahat et’ dediler. Benim malda mülkte gözüm yok. Para her şey demek değildir. Ata yadigârı bağımın değeri, para ile ölçülemez. Eskiden, bağımın diğer yanındaki arkadaşlarımla sohbet eder, ekmeğimizi böler, birlikte yerdik. Artık onların yerini şirketin adamları aldı. Su havzaları şimdiden zarar gördü, Bölgedeki ceviz ağaçları kurudu.” Kutluyorum, çoban Ahmet'i ve kendisine teşekkür ediyorum. Şu sebeplerden dolayı:

-Bizim okumuşlarımız, halkımızı, Çoban Ahmet gibileri “küçük” görür. Oysa Çoban Ahmet bu genellemenin yanlışlığını gösteriyor. Öyle ki, daha nice çoban Ahmet'lerimiz, daha nice çoban Ahmet olabileceğimiz var bizim.

-Altın şirketinin bölgeden nasıl bir kültürsüzleşmeye, monotonlaşmaya, yabancılaşmaya yol açtığını fark ediyor ve anlatıyor.

-Yine bize hissettiriyor ki, sanayileşme uğruna tarımı yok etmek büyük bir hatadır. Bunu doğru bir yolmuş gibi gösterenler, yine gözünü para bürümüş servet putperestleridir. Asıl doğru olan, bu iki ekonomik faaliyet alanının, birbirine zarar vermeksizin, birlikte gelişmesini sağlamaktır.

-Genç iktisatçılarımıza yol gösteriyor, “Batı'dan bilinçsizce aktarmalar yapmayın, bununla bir şey olamazsınız” diyor. “Benim şu sözümden hareket edin, gerçekten bilim olan yeni bir iktisat bilimi kurarsınız” diyor:

Para her şey demek değildir!

Sigortacılık Sektörü Kârını Artırdı

Sigortacılık Sektörü Kârını Artırdı

Sigortacılık sektörü 2014'te 1,4 milyar lira kâr etti. Geçen yıl sigorta ve reasürans ile emeklilik şirketlerinin aktif büyüklüğü 81 milyar liraya ulaştı. Söz konusu şirketler 2014'te konsolide bazda 1,47 milyar lira teknik kâr elde etti, bilanço kârları ise 1,4 milyar lira oldu.

Hazine Müsteşarlığı, 2014 yılına ilişkin 'Türkiye'de Sigortacılık ve Bireysel Emeklilik Faaliyetleri Hakkında Raporu'nu yayımladı. Rapora göre, sigortacılık sektörü geçen yıl toplam 26 milyar lira prim üretimi gerçekleştirdi. Prim üretiminin 22,7 milyar liralık kısmı hayat dışı sigortalara, 3,3 milyar liralık kısmı ise hayat sigortalarına ait oldu. Prim üretiminde hayat dışı branşların payı yüzde 87 iken hayat dalının payı yüzde 13 düzeyinde gerçekleşti. Türkiye'de hayat dışı sigortaların geleneksel devam eden toplam prim üretimindeki ağırlığı 2014'te de değişmedi.

Toplam prim üretimi, yıl içinde cari fiyatlarla yüzde 6,9 artmasına rağmen 1998 yılı sabit fiyatlarıyla yüzde 1,5 azaldı. Reel prim üretimi hayat dışı dallarda yüzde 0,1 arttı,

hayat grubunda ise yüzde 11,2 geriledi.

70,2 MİLYON POLİÇE/ SERTİFİKA TANZİM EDİLDİ

Sigortacılık sektörü, gelişmekte olan piyasalarda GSYH'deki değişmelere aşırı duyarlılık gösteriyor. Kişi başına gelir yük seldikçe gelirden sigortaya ayrılan pay artıyor ve sonuçta prim üretimi ekonomiden daha hızlı büyüyor. Buna karşılık, gelirin azaldığı dönemlerde de sigortacılık, ekonomiden daha hızlı küçülüyor. Sigortacılık Türkiye'de de genel anlamda benzer bir durum sergilemekle birlikte, 2014 yılında ters yönde bir gelişme yaşandı ve GSYH yüzde 2,87 artarken, sektör yüzde 1,5 küçüldü. Sonuçta toplam prim üretiminin GSYH'ye oranı yüzde 1,51'den yüzde 1,45'e geriledi.

Diğer yandan, prim üretimindeki düşmeye karşın diğer göstergelere göre sigortacılık sektörü büyümeye devam etti. Yıl içinde 15,5 milyon adedi hayat ve 54,7 milyon adedi hayat dışı sigorta branşlarında olmak üzere toplam 70,2 milyon adet poliçe/sertifika tanzim edildi. Bu durum, hayat dışı branşlarda yüzde 5,9, hayat

dalında ise yüzde 0,7 artışa karşılık geliyor. Şirketler, tanzim edilen poliçeler ve alınan primler karşılığında yıl içinde sigortalılara toplam 76,5 trilyon lira teminat sağladı. Toplam teminat tutarı 2013 yılına göre yüzde 21,82 yükseldi ve GSYH'nin 44 katına yaklaştı. Bu rakamlar, sigortacılık sektörünün ekonomik istikrar ve büyüme için önemini ortaya koydu. Verilen teminatlar karşılığında şirketler tarafından yıl içinde sigortalılar ile zarar görenlere 13,4 milyar lira net tazminat ödendi. Tazminat ödemesinin 10,9 milyar liralık kısmı hayat dışı sigortalarda, 2,5 milyar liralık kısmı ise hayat sigortasında yapıldı. Şirketlerin, riskin gerçekleşmesinde kusuru bulunan üçüncü kişilerden geri tahsil ettikleri tutarlar (sorumluluk sigortalarında teminat veren karşı sigorta şirketleri dahil) ile sovtaj gelirleri ilave edildiğinde, ödenen brüt tazminat tutarı 15,1 milyar liraya ulaştı.

BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİ

Türkiye'de 2003'ün ikinci yarısında uygulamaya başlanan Bireysel Emeklilik Sistemi (BES), çift haneli büyüme trendini devam ettirdi. 31 Aralık 2014 itibarıyla sistemdeki katılımcı sayısı 5,1 milyon kişiye, akdedilen sözleşme sayısı da 5,8 milyon adede yaklaştı. Bu rakamlar, yıl içinde katılımcı sayısının yüzde 23, sözleşme sayısının ise yüzde 24 artmış olduğunu gösteriyor. Geçen yıl sonu itibarıyla yürürlükte bulunan bireysel emeklilik sözleşmeleri için 2013 başından itibaren uygulanan devlet katkısı (2,8 milyar lira) ile toplam 31,2 milyar lira katkı payı ödendi, katılımcılara ait fonların değeri ise 37,8 milyar liraya ulaştı.

Türkiye, OVP (Orta Vadeli Program)'den uzaklaştı

Türkiye, OVP (Orta Vadeli Program)'den uzaklaştı

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK)'nin verileri göre, ilk çeyrekteki büyüme oranı 2003'ten bu yana kaydedilen en düşük oran. Ve Türkiye ekonomisi yılın ilk 5 ayı sonunda Orta Vadeli Program hedeflerinden büyük ölçüde uzaklaştı...

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) ekonomi bülteninde, verilerin Türkiye ekonomisinin yılın ilk beş ayı sonunda Orta Vadeli Program (OVP) hedeflerinden büyük ölçüde uzaklaştığını gösterdiği belirtildi.

TİSK, Haziran ayı aylık ekonomi bültenini yayımladı. Bülteninde, yılın ilk çeyreğinde dünya ekonomisinde büyümenin ivme kazandığı kaydedildi. Büyüme oranlarının ABD'de yüzde 2,9'a, Avrupa Birliği'nde (AB) yüzde 1,4'e ulaşmasına rağmen Çin'in büyüme oranının yüzde 7'de kalması ile yükselen ekonomilerde kırılganlığın artması ve özellikle Rusya ve Brezilya'daki daralmanın bunu gölgelediği vurgulandı.

EN DÜŞÜK BÜYÜME ORANI

Türkiye ekonomisinin ilk çeyrekteki büyüme oranının ise yüzde 2,3 ile beklentilerin üzerine çıktığı ancak 2003'ten bu yana kaydedilen en düşük oran olduğu aktarılan bülteninde, büyümenin kaynağının tüketim olduğu, bunun içinde yatırım artışının bulunmadığı, ihracatın ise gerilediği ifade edildi.

Enflasyonun yükseliş ivmesini koruduğuna işaret edilen bülteninde, şunlar belirtildi: "Bu durum enflasyon hedeflemesinin yetersizliğinden değil, ekonomideki yapısal sorunlardan kaynaklanıyor.

Kurulacak hükümet, yapısal reformlarla ve kurumsal düzenlemelerle Merkez Bankasının fiyat istikrarına yönelik çabasını desteklemeli. Ciddiyetini koruyan işsizlik konusunda da sanayi sektöründe yatırım yapılmasını önleyen belirsizlik ve rekabet gücü zayıflığı sorunlarının çözülmesi ve eğitim politikasının nitelikli iş gücü ihtiyacına odaklanması gerekiyor. Türkiye'nin geleceği sanayi yatırımlarına bağlıdır."

"YÜZDE 4 BÜYÜME HEDEFİ ZOR"

Açıklanan verilerin, Türkiye ekonomisinin, yılın ilk beş ayı sonunda OVP hedeflerinden büyük ölçüde uzaklaştığını gösterdiği ifade edilen bülteninde "İlk çeyrekteki yüzde 2,3'lük orandan sonra, 2015 yılı büyüme hedefi olan yüzde 4'e erişmek için kalan aylarda yüzde 4'ün üzerinde büyümek gerekmektedir ki bunun gerçekleşmesi şimdilik zor görünmektedir" değerlendirmesinde bulunuldu.

"MERKEZ BANKASI DESTEKLENMELİ"

Parasal duruşuna rağmen Merkez Bankasının enflasyon oranını aşağıya çekmede yetersiz kaldığı savunulan bülteninde, şu ifadelere yer verildi:

"Bu durum enflasyon hedeflemesinin yetersizliğinden kaynaklanmamakta; enflasyonun düşmesini ekonomideki yapısal sorunlar engellemektedir.

Dolayısıyla, Merkez Bankasına yapısal reformlarla ve kurumsal düzenlemelerle destek verilmesi gerekir. Yeni kurulacak hükümetin uygulayacağı programın bu yönde şekillenmesi isabetli olacaktır.

Türkiye, işsizlik oranını aşağıya çekememektedir. Sanayi sektörünün ağır sorunlarına yeterli çözümlerin geliştirilememesi sonucunda, sektörün yatırım yapamaz hale gelmesi ve eğitim sisteminin başta ekonomi olmak üzere ülkemizin ihtiyaçlarına cevap verememesi, işsizliğin temel kaynaklarıdır."

SANAT EĞİTİMİ ve GELECEK

Abidin Müslüm BAYSAL
Yeditepe Üniv. Plastik Sanatlar Doktora Öğrencisi,
Sanat Eğitimsi, Sendikacı

Mustafa Kemal Atatürk, "Sanatçı toplumda uzun çabalarından sonra alında ışığı hissedilen ilk kişidir" diyor. 20. yüzyılın ilk yarısında sahip olduğu eşsiz evrensel akıl ve analiz yeteneğiyle söylemiş bu sözü.

21. yüzyılın ilk çeyreğinin içinde olduğumuz zaman diliminde, onun kurduğu cumhuriyetin üniversite sistemini şekillendirecek olan akademisyen ve yöneticiler bağlı buldukları Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi'nin resmi internet sitesinde; sanki bu yaklaşıma inat, geleceğin meslekleri açıklamasının olduğu bölümde; sanat-tasarım eğitimi veren ve sanatçı-tasarımcı yetiştiren hiçbir bölümün adı geçmemektedir.

Skolastik düşüncenin Türkiye versiyonunun hüküm sürdüğü "güzel ve yalnız ülkemizde" bilim, sanat ilişkisinin aslında sembiyotik, iç içe geçmiş tamamlayıcı bir ilişki olduğunun farkında olmayan zihniyetlerin çölleşmiş ufuklarından sanatın güneşinin doğuşunu beklemek ham hayal oluyor bizlere. Bize derken, tabi ki ülkemizin pırıl pırıl

milyonlarca çocuğunun ve gençinin hayatlarına üstüne doğan karanlığı anlamak gerekiyor...

Büyük sanatçıların ve bilim adamlarının birbirinden ayıramaz bir dünyayı paylaştıkları ve bu dünyanın içinden birbirlerini esinledikleri, eli kalem tutan biraz okuyazarlığı olan herkesin malumdur. Hayal gücünün olmadığı yerde bilimsel ilerleme ve teknolojik gelişmenin olması eşyanın tabiatına aykırı bir durumdur. İnsanın yaratıcı hayal gücünün kendini somutlaması ancak o hayal gücünün tasarımı dönüşmesiyle olur. Bu tasarım plastik sanatlar ve endüstriyel tasarım için çizgiyle, fonetik sanatlar için notayla, edebi sanatlar içinse yazıyla olur. Bütün bu alanlardaki tasarımlar, tasarımı gerçekleştiren sanatçıların içlerinde oldukları ulusal kültürün ve gelişmişlik düzeyinin estetik yansımalarını içinde barındırır.

Doğal olarak bütün bu süreçler yukarıda ifade etmeye çalıştığım çağdaş eğitim sistemi metodolojisinde hayat bulabilir. Ülkemizdeki eğitim sistemi içerisinde görsel sanatlar ve müzik derslerinin ortaokullarda birer saat, liselerde ise seçmeli olarak okutulmasından yola çıkarsak, birilerinin neredeyse hiç kimsenin alında ışık görmek istemedikleri gibi bir durum yaşanmaktadır. Görmek istedik-

leri şeyin öne eğilmiş ve biat etmiş başlar olduğu aşıkardır. Bilim ve teknoloji üretmeden başkalarının bulduğu bilgi ve teknikten onların kullanımı için ara elamanı yetiştirmeyi hedefleyen ve bunu da geleceğin meslekleri ambalajında süsleyen çaresiz bir tutum. Ve "Bizden bilim adamı çıkmaz" diyen büyük devlet adamlarımızın varlığı öğrenilmiş çaresizliğin canlı kanıtı olmaktadır. Ayrıca sanatçı yetiştirmeyi önemsemeyen bir aklın bilim adamı yetiştiremeyeceğine kani olması da anlaşılabilir bir şeydir.

Sözü uzatmadan, gerçekten bu ülke için bir şey yapmak isteyenler, işe; "eğitim içinde üretim, üretim içinde eğitim ilişkisi bağlamında kendi özgün eğitim sistemini gerçekleştirebilmiş olan Köy Enstitüsü modelini anlamaya ve kavramaya çalışarak başlayabilirler. Ayrıca evrensel medeniyet normlarında sanatçı ve bilim insanı yetiştirmenin ülkemizin gelişimine sağlayacağı katkıları anlamları için insanlığın tarihsel deneyimlerden dersler çıkartmalarını umuyorum. Bilim, sanat ve teknoloji ilişkisinin ve bunun muazzam sonuçlarını daha iyi kavrayabilmeleri için; 1919 yılında Almanya'nın Weimar Şehrinde kurulan "BAUHAUS" okulunu incelemelerini önemle istirham ediyorum.

Son sözüm ilk söz de olduğu gibi yine ebedi liderimiz Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK'ten: "Bir millet sanattan ve sanatkardan mahrumsa tam bir hayata malik olamaz. Böyle bir millet bir ayağı topal, bir kolu çolak, sakat ve alil bir kimse gibidir. Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş olur."

Anlayana ve anlamak isteyeneye...yönde şekillenmesi isabetli olacaktır.

Türkiye, işsizlik oranını aşağıya çekememektedir. Sanayi sektörünün ağır sorunlarına yeterli çözümlerin geliştirilememesi sonucunda, sektörün yatırım yapamaz hale gelmesi ve eğitim sisteminin başta ekonomi olmak üzere ülkemizin ihtiyaçlarına cevap verememesi, işsizliğin temel kaynaklarıdır."

İKİNCİ 500'DEKİ ŞİRKETLER BORÇ BAĞIMLISI

İstanbul Sanayi Odası (İSO), "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2014" araştırmasının sonuçlarını açıkladı. İSO geçen ay ise, Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nu kamuoyu ile paylaşmıştı.

İSO İkinci 500 araştırmasına göre; şirketlerin 2014 yılındaki üretimden satışları yüzde 12.9 artarak 71.8 milyar TL'ye çıktı. Net satışları ise yüzde 11.3 artışla 81.9 milyar TL'ye ulaştı. Faaliyet kârlarını 2014 yılında yüzde 15.2 artırarak 6.1 milyar TL'ye çıkararak şirketlerin, vergi öncesi dönem kârları geçen yıla göre yüzde 106.2 artışla 4.5 milyar TL'ye yükseldi. Şirketlerin finansman giderleri 2013 yılında yüzde 73.8 oranında artmıştı. 2014'te ise yüzde 5 azalarak 2.5 milyar dolara gerilediği görüldü. Böylece 2013'te faaliyet kârının yüzde 50.6'sı finansmana gitmişken bu oran 2014'te yüzde 41.7'ye geriledi. 2014 yılında İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu yüzde 7.5 oranında bir faaliyet kârına sahip oldu. Bu oran Birinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda yüzde 6.4'te kalmıştı.

İSO'nun araştırmasına göre, İkinci 500'deki toplam borçların toplam varlıklar içindeki payının yüzde 60.2 ile oldukça yüksek bir seviyede olduğu görüldü. Bu durum İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun mali yapısında öz kaynaklar aleyhine bir kompozisyona işaret etti.

2014 YILINDA EN ÇOK KONUT VE KIRAYA HARCAMA YAPTIK

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2014 yılına ilişkin "Hanehalkı Tüketim Harcaması" istatistiklerini yayımladı. Buna göre, Türkiye genelinde hanehalklarının tüketim amaçlı yaptığı harcamalar içinde en yüksek payı yüzde 24,8 ile konut ve kira harcamaları aldı, harcamaların yüzde 19,7'si gıda ve alkolsüz içeceklerden oluştu.

Hanehalkları, toplam harcamalarının yüzde 2,1'ini sağlık harcamalarına, yüzde 2,4'ünü ise eğitim hizmetleri harcamalarına ayırdı.

Hanehalkı başına aylık ortalama tüketim harcaması 2013'te 2 bin 572 lira iken, 2014 yılında 2 bin 848 lira olarak tahmin edildi. Harcama türlerinin payı ise 2013 yılına göre önemli ölçüde değişmedi. Araştırmanın 2013 ve 2014 yılı sonuçları karşılaştırıldığında, 2013 yılında yüzde 19,9 olan gıda ve alkolsüz içeceklerin payı 2014'te yüzde 19,7 oldu, giyim ve ayakkabı harcamalarının payı ise yüzde 5,3'ten yüzde 5,1'e geriledi.

Geçen yıl bir önceki yıla göre, konut ve kira harcamalarının payı yüzde 25'ten yüzde 24,8'e, haberleşme harcamalarının payı yüzde 4'ten yüzde 3,7'ye, kültür ve eğlence harcamalarının payı ise yüzde 3,1'den yüzde 3'e düştü.

Alkollü içecek, sigara ve tütün harcamalarının yüzde 4,2, sağlık harcamalarının yüzde 2,1, eğitim hizmetlerinin yüzde 2,4 ve çeşitli mal ve hizmet harcamalarının yüzde 4,3 olan payları geçen yıl değişmedi.

Diğer yandan 2013'te yüzde 6,6 olan mobilya ve ev eşyası harcamaları payı, geçen yıl yüzde 6,8, yüzde 17,4 olan ulaştırma harcamaları payı yüzde 17,8 ve yüzde 5,9 olan lokanta ve otel harcamaları payı ise yüzde 6 oldu.

ALTI AYDA 13.2 MİLYARLIK ÇEK KARŞILIKSIZ ÇIKTI

2015'in ilk 6 ayında bankalara 11.1 milyon adet çek ibraz edilirken bu çeklerin parasal tutarı da 317 milyar TL oldu.

Ocak-Haziran 2015 döneminde 13.2 milyar TL tutarında 359 bin adet çek için karşılıksız işlemi yapıldı. Bununla birlikte, aynı dönemde karşılıksız işlemi yapılan 1.6 milyar TL tutarındaki 65 bin adet çek daha sonra ödendi. Haziran ayında karşılıksız işlemi yapılan çeklerin bankalara ibraz edilen çeklere oranı, adet olarak yüzde 3.2 ve tutar olarak yüzde 3.7 oldu.

Ocak-Haziran 2015'i kapsayan 6 aylık dönemde ise karşılıksız işlemi yapılan çeklerin bankalara ibraz edilen çeklere oranı, adet bazında yüzde 3.2 ve tutar bazında yüzde 4.2 olarak gerçekleşti. Geçen yılın aynı döneminde bu oran, adet olarak yüzde 2.8 ve tutar olarak yüzde 3.3 idi.

ALTIN İTHALATI YÜZDE 77.1 DÜŞTÜ

Türkiye'nin altın ithalatı, yılın ilk altı aylık döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre, yüzde 77.1 düşüşle 11.33 tona geriledi.

Borsa İstanbul Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası verilerine göre, altın ithalatı Haziran ayında da bir önceki aya göre yüzde 18.1 azalarak 1.35 tona düştü. Altın ithalatı Haziran'da yıllık bazda ise yüzde 94.4 geriledi. Altın ithalatı Mayıs ayında 1.65 ton, geçen yıl Haziran ayında ise 24.28 ton olmuştu. Altın ithalatı 2014'ün tamamında, ithalatın rekor kırdığı 2013 yılına göre yaklaşık yüzde 57 düşüşle 131.3 ton olarak gerçekleşti.

İŞ BANKASI DÜNYADA İLK 100'E GİRDİ

Dünyanın en saygın ekonomi ve finans yayınları arasında gösterilen The Banker tarafından hazırlanan "Dünyanın En Büyük 1000 Bankası" listesi açıklandı. Türkiye İş Bankası, bu yılki listede 96'ncı sıraya yükselerek en büyük 100 banka arasına giren tek Türk bankası oldu.

İş Bankası Genel Müdürü Adnan Bali, konuya ilişkin yaptığı değerlendirmede, sürdürülebilir büyüme stratejisi doğrultusunda Mart 2015 itibarıyla aktif büyüklüğünü 252 milyar 931 milyon TL'ye çıkararak Türkiye'nin en büyük özel bankası olarak aynı zamanda dünyada ilk 100'e girmekten dolayı mutluluk duyduklarını vurguladı.

DÜZCE'DE FINDIKTA REKOLTE TAHMİNİ 70 BİN TON

Düzce Ziraat Odası Başkanı Ramazan Öztürk, Düzce'nin Türkiye'de fındık üretiminde yüzde 10 paya sahip olduğunu belirterek, bu yıl rekoltenin 70 bin ton olmasını beklediklerini açıkladı. Geçen yıl yaklaşık 60 bin ton fındık elde edildiğini, bu yıl yaptıkları rekolte çalışması hakkında bilgi veren Ramazan Öztürk, "Bu sene yapmış olduğumuz rekolte çalışmaları neticesinde 70 bin ton civarında fındık elde edileceği tahmin edilmektedir. Fakat yağışların çok fazla gitmesinden dolayı beyaz mantar hastalığı meydana geldi. Bu hastalıktan dolayı fındık koçanlarının içlerini doldurmadı. 5 tane fındığın 2 tanesini doldurduğunu, rekolte tahminin buralarda olmayacağını daha da aşağı düşeceğini tahmin edeceğiz" dedi. Öztürk fındığın en az 15 liradan piyasaya girmesini sağlamak için çalışma yapacaklarını söyleyerek, "2015 yılı ürününü çiftçilerimizle yapacağımız çalışmalarla 15 liranın altında kesinlikle piyasaya sokmayacağız ve fındıklarını sattırmayacağız. 2014 yılı ürünü 22 ile 23 liralara gördü ve bu fiyatları yapıyorsa çok rahatlıkla tüccar fındığı bu yılın yeni ürününde 15 liraya alabilir. 15 liranın altında hiçbir çiftçiye fındık satmasını önermeyeceğiz" diye konuştu

AYAKKABIDA EK VERGİ İTHALATI YÜZDE 52 DÜŞÜRDÜ

Türkiye Ayakkabı Sanayicileri Derneği (TASD) Başkanı Hüseyin Çetin, Nisan ayında 78.8 milyon dolar olan ayakkabı ithalatının Mayıs'ta yüzde 52 gerileyerek 38.2 milyon dolara düştüğünü bildirdi.

Türkiye Ayakkabı Sanayicileri Derneği (TASD) Başkanı Hüseyin Çetin, Nisan ayında 78.8 milyon dolar olan ayakkabı ithalatının Mayıs'ta yüzde 52 gerileyerek 38.2 milyon dolara düştüğünü bildirdi. Çetin

yaptığı yazılı açıklamada, "Mayıs ayında 38.2 milyon dolarlık ithalata karşılık 57.6 milyon dolarlık ihracat yapıldı. Uzun bir aranın ardından ilk kez ihracatımız ithalatın önüne geçti" dedi. Yerli üreticiyi korumak için ithal ayakkabıya Ağustos 2014'te getirilen ek verginin meyvelerini vermeye başladığını anlatan Çetin, ek vergi nedeniyle fiyat avantajını kaybeden ithal ayakkabıya rağbetin azaldığını vurguladı. Çetin, Türkiye'nin yıllık 500 milyon çift kapasitesiyle dünyanın en önemli ayakkabı üretici ülkelerinden biri olduğunu belirterek, "Bu büyük kapasiteye karşın, ülkemizin ayakkabı ithalatına ödediği para, ihracattan elde edilen gelirden daha fazla. Geçen yıl 720.3 milyon dolarlık ihracata karşılık 953.9 milyon dolarlık ayakkabı ithalatı yapıldı. Ancak ek vergi sonrası çark tersine dönmeye başladı" dedi. Çetin ayrıca, geçen yılın ilk beş ayında 435 milyon doları bulan ayakkabı ithalatının, bu yılın aynı döneminde yüzde 17 gerileyerek 361 milyon dolar olarak gerçekleştiğini kaydetti.

TAKİBE DÜŞEN KART BORÇLUSU ARTTI

Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi, Negatif Nitelikli Bireysel Kredi ve Kredi Kartı Mayıs 2015 Raporu'nu yayınladı. Buna göre, bireysel kredi veya bireysel kredi kartı borcudan dolayı yasal takibe uğrayanların sayısı yüzde 8 arttı.

2015'in ilk beş ayında, bireysel kredi borcundan dolayı yasal takibe alınan kişi sayısı, geçen yılın ilk beş ayına göre yüzde 4 oranında artarak, 288 bin kişiye yükseldi. Bireysel kredi kartı borcundan dolayı yasal takibe uğrayanların sayısı aynı dönemde, bir önceki yıla göre yüzde 10 artarak 459 bin kişiye yükseldi.

ENERJİ VERİMLİLİĞİ İÇİN 18 TRİLYON DOLAR

Ekonomi ve İklim Küresel Komisyonu, İklim Ekonomisi Raporu'nu yayınladı.

Kasım ayında Antalya'da yapılacak G20 Zirvesi'ne işaret edilen raporda, zirvenin enerji verimliliği için kritik öneme sahip olduğu bildirilirken, Almanya, ABD, Çin, Hindistan ve Türkiye gibi G20 ülkelerinin, aydınlanma, taşıt ve üretim gibi alanlarda, enerji verimliliği standartlarını geliştirmesinin 2035'e kadar 18 trilyon dolarlık bir ekonomi yaratabileceği belirtildi.

RÜZGARIN HIZI KESİLDİ

Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği'nin (TÜREB) 6 ayda bir açıkladığı Rüzgar Enerjisi İstatistikleri Raporu yayınlandı.

Türkiye'nin rüzgar enerjisinde kurulu gücü, yılın ilk yarısında geçen yılın aynı dönemine göre 35 megavat düşerek 430 megavat oldu. 2014 sonunda 3 bin 762 megavat

Batılı Gizli Servislerden IŞİD'e Giden Yol - Jürgen Elsässer

Terörizm pahalı bir iştir. Bugün yeryüzünün farklı coğrafyalarına dağılmış terör örgütleri "ideolojilerinin" propagandasını daha etkin yapabilmek adına insanlık düşmanı eylemlere pervasızca imza atıyorlar. Terör örgütleri eğitimlerinden temel ihtiyaçlarına, kullandıkları silahların temininden diğer lojistik gereksinimlerine kadar, ancak belli bir ölçeğin üzerindeki devletlerin desteğiyle varlıklarını sürdürebiliyorlar. Bu desteğin bedelini ise yaptıkları eylemlerle ödüyorlar. 10 yıllık gazetecilik çabasının ürünü olan bu kitap, Batılı gizli servislerin IŞİD'in palazlanması ve bugünkü varlığı üzerindeki rolünü ayrıntılarıyla anlatıyor. Kitapla birlikte terör ve terörist örgütler üzerindeki sis perdesi bir kez daha dağılıyor. Terörizm birkaç kızgın adamın işi değil, tersine, "büyük" devletlerin organize suçudur. IŞİD bir cihat örgütü değil, emperyalizmin beşinci koludur.

Saltanat Dinciliğinin Öncüsü Firavun - Yaşar Nuri Öztürk

Kur'an'da 74 kez geçen firavun sözcüğü hem özel isim hem de cins ismi olarak alınmalıdır. Özel isim olarak anıldığında, Hz. Musa'nın tebliğine zulüm ve dehşetle karşı çıkan azgın despot bir diktatörü ifade eder. Cins ismi olarak anıldığında ise bütün firavun ruhluların ortak adı olur. Firavun, geleneğe karşı çıkan uyarıcılara zulmeden tağutların sembol ismidir. 'Firavun' adlı bu kitap, hem bir anahtar kitaptır hem de bir halkının, Kur'an laboratuvarından süzüp reçeteleştirerek önüne koyduğumuz bu kılavuz kitaplardan gereğince yararlanmasını umuyor, Ra'd suresi 11. ayete uygun olarak kesilen ceza faturasının artık ödenmiş sayılmasını temenni ediyorum.

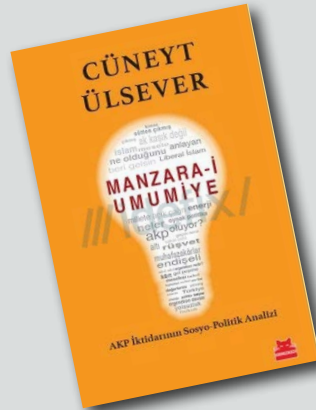
Manzara-i Umumiye – Cüneyt Ülsever

Akademisyen, gazeteci ve roman yazarı Cüneyt Ülsever, 1999'dan başlayarak 2015 Haziranı'ndaki genel seçim sonuçlarına uzanıyor ve Türkiye'nin nabzını tutuyor. AKP'nin iktidar yılları Kürt meselesinden dış politikaya, Balyoz ve Ergenekon davalarından medya ve aydın sorununa, laiklikten muhafazakarlığa dek açılan yelpazede analiz ediliyor. Yazarın 1990'lı yılların sonlarından itibaren dile getirdiği çoğu öngörünün dikkat çekici biçimde doğrulandığı sosyo-politik koşulların kitabı Manzara-i Umumiye. Ülsever, Türkiye gibi çok hareketli bir toplumda günü yakalamanın, gözünü geleceğe dikmenin ve arada bir durup geriye bakmanın örneklerini sergiliyor.

- Çarşafa dolanan Kürt açılımı
- Paris-Ankara ekseninde Kuzey Garı Cinayetleri
- Yeni Osmanlıcılık ne demek?
- Liberal İslam mümkün mü?
- Yeni İran'a hazır olun!
- Suriye ve Türkiye'nin çıkmaz sokağı
- Balyoz, Ergenekon ve hukukun siyasallaşması
- Bir Hürriyet hikayesi
- 2015 seçimleri ne söyledi?

"Bir liberal belki de AKP'nin ekonomi yönetimini, sosyal politikalarını beğenebilir, Kürt meselesi karşısındaki tavrına bel bağlayabilir. Hatta 'cukka' uğruna ekranlarda veya köşesinde AKP'ye yalalaklık yapması bile bir yerde görmezden gelinebilir. Ama zamanında solcu olduğu için TSK'dan çok dayak yemiş bir 'liberal', sırf intikam almak uğruna; AKP-Cemaat işbirliğinin hukuka hile, desise, ihanet, sahtekarlık, üçkağıtçılık karıştırmasına göz yumuyorsa, insanların dört-beş yıl hapsede sürünmesine 'ohh!' çekiyorsa, o kişi değil liberal, insan bile değildir."

Cüneyt Ülsever

The way of natural taste...

PAKTEL®
PRESENT®

MUTFAK GEREÇLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
PERAKENDE SATIŞ : www.paktelkitchen.com

Büro : İstoç Top.Çar. 2.Ada No: 26 Bağcılar - İstanbul Tel : 0 212 659 52 85 Fax : 659 11 22
Fabrika : Hoğdere Asfaltı Evren 2 Oto San. Sit. 22. Blok No : 6-7-16-17 Esenyurt - İstanbul
Tel : 0 212 672 10 84 FAX : 762 01 10 Web : www.paktel.com.tr E-Posta:paktel@paktel.com.tr

